

قانون ثبت اختراعات

ماده ۱

اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرآیند یا فرآورده‌ای خاص را ارائه می‌کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آنها حل می‌نماید.

ماده ۲

اختراعی قابل ثبت است که حاوی ابتکار جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد. ابتکار جدید عبارت است از آنچه که در فن یا صنعت قبلی وجود نداشته و برای دارنده مهارت عادی در فن مذکور معلوم و آشکار نباشد و از نظر صنعتی، اختراعی کاربردی محسوب می‌شود که در رشته‌ای از صنعت قابل ساخت یا استفاده باشد. مراد از صنعت، معنای گسترده آن است و شامل مواردی نظیر صنایع دستی، کشاورزی، ماهیگیری و خدمات نیز می‌شود.

ماده ۳

گواهینامه اختراع سندی است که اداره مالکیت صنعتی برای حمایت از اختراع صادر می‌کند و دارنده آن می‌تواند از حقوق انحصاری بهره‌مند شود.

ماده ۴

موارد زیر از حیطه حمایت از اختراع خارج است:

الف - کشفیات، نظریه‌های علمی، روشهای ریاضی و آثار هنری.

ب - طرحها و قواعد یا روشهای انجام کار تجاری و سایر فعالیتهای ذهنی و اجتماعی.

ج - روشهای تشخیص و معالجه بیماریهای انسان یا حیوان.

این بند شامل فرآورده‌های منطبق با تعریف اختراع و مورد استفاده در روشهای مزبور نمی‌شود.

د- منابع ژنتیک و اجزاء ژنتیک تشکیل دهنده آنها و همچنین فرآیندهای بیولوژیک تولید آنها.

ه- آنچه قبلاً در فنون و صنایع پیش‌بینی شده باشد.

فن یا صنعت قبلی عبارت است از هر چیزی که در نقطه‌ای از جهان از طریق انتشار کتبی یا شفاهی یا از طریق استفاده عملی و یا هر طریق دیگر، قبل از تقاضا و یا در موارد حق تقدم ناشی از اظهارنامه ثبت اختراع، افشاء شده باشد.

در صورتی که افشاء اختراع ظرف مدت شش ماه قبل از تاریخ تقاضا یا در موارد مقتضی قبل از تاریخ حق تقدم اختراع صورت گرفته باشد، مانع ثبت نخواهد بود.

و - اختراعاتی که بهره‌برداری از آنها خلاف موازین شرعی یا نظم عمومی و اخلاق حسنه باشد.

ماده ۵

چگونگی ذکر نام مخترع در گواهینامه اختراع و نحوه تعلق حق اختراع ثبت شده به شرح زیر است:

الف - حقوق اختراع ثبت شده منحصرأً به مخترع تعلق دارد.

ب - اگر افرادی به صورت مشترک اختراعی کرده باشند، حقوق ناشی از اختراع مشترکاً به آنان تعلق می‌گیرد.

ج - هرگاه دو یا چند نفر، مستقل از دیگری اختراع واحدی کرده باشند شخصی که اظهارنامه اختراع خود را زودتر تسلیم کرده و یا در صورت ادعای حق تقدم هرکدام بتوانند اثبات کنند که در تاریخ مقدم اظهارنامه خود را به صورت معتبر تسلیم کرده‌اند، مشروط بر این که اظهارنامه مذکور مسترد یا رد نگردیده یا مسکوت گذاشته نشده باشد، حق ثبت اختراع را خواهند داشت.

د - حقوق ناشی از اختراع ثبت شده قابل انتقال است و در صورت فوت صاحب حق به ورثه او منتقل می‌شود.

ه - در صورتی که اختراع ناشی از استخدام یا قرارداد باشد، حقوق مادی آن متعلق به کارفرما خواهد بود، مگر آن که خلاف آن در قرارداد شرط شده باشد.

و - نام مخترع در گواهینامه اختراع قید می‌شود مگر این که کتباً از اداره مالکیت صنعتی درخواست کند که نامش ذکر نشود. هرگونه اظهار یا تعهد مخترع مبنی بر این که نام شخص دیگری به عنوان مخترع قید گردد، فاقد اثر قانونی است.

ماده ۶

اظهارنامه ثبت اختراع که به اداره مالکیت صنعتی داده می‌شود، باید موضوعی را که حمایت از آن درخواست می‌شود، تعیین کرده و به فارسی تنظیم شود، دارای تاریخ و امضاء بوده و خواسته، توصیف ادعا، خلاصه‌ای از توصیف اختراع و در صورت لزوم نقشه‌های مربوطه را دربرداشته باشد. هزینه‌های ثبت اظهارنامه از درخواست‌کننده ثبت دریافت می‌شود. در تنظیم و تسلیم اظهارنامه باید موارد زیر رعایت شود:

الف - نام و سایر اطلاعات لازم در خصوص متقاضی، مخترع و نماینده قانونی او، در صورت وجود و عنوان اختراع در اظهارنامه درج شود.

ب - در مواقعی که متقاضی شخص مخترع نیست، مدارک دال بر سمت قانونی وی همراه اظهارنامه تحویل گردد.

ج - ادعای مذکور در اظهارنامه، گویا و مختصر بوده و با توصیف همراه باشد، به نحوی که برای شخص دارای مهارت عادی در فن مربوط واضح و کامل بوده و حداقل یک روش اجرایی برای اختراع ارائه کند. خلاصه توصیف فقط به منظور ارائه اطلاعات فنی است و نمی‌توان برای تفسیر محدوده حمایت به آن استناد کرد.

ماده ۷

متقاضی ثبت اختراع تا زمانی که اظهارنامه او برای ثبت اختراع قبول نشده است می‌تواند آن را مسترد کند.

ماده ۸

اظهارنامه باید فقط به یک اختراع یا به دسته‌ای از اختراعات مرتبط که یک اختراع کلی را تشکیل می‌دهند مربوط باشد. در اختراع کلی ذکر نکردن ارتباط اجزاء آن موجب بی‌اعتباری گواهینامه اختراع مربوط نمی‌شود. متقاضی می‌تواند تا زمانی که اظهارنامه وی مورد موافقت قرار نگرفته است:

الف - اظهارنامه خود را اصلاح کند، مشروط بر آن که از حدود اظهارنامه نخست تجاوز نکند.
ب - آن را به دو یا چند اظهارنامه تقسیم کند. اظهارنامه تقسیمی باید دارای تاریخ تقاضای اولیه بوده و در صورت اقتضاء، مشمول حق تقدم اظهارنامه نخستین است.

ماده ۹

متقاضی می تواند همراه با اظهارنامه خود، طی اعلامیه ای حق تقدم مقرر در کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت صنعتی مورخ ۱۲۶۱ هجری شمسی (۲۰ مارس ۱۸۸۳ میلادی) و اصلاحات بعدی آن را درخواست نماید. حق تقدم می تواند براساس یک یا چند اظهارنامه ملی یا منطقه ای یا بین المللی باشد که در هر کشور یا برای هر کشور عضو کنوانسیون مذکور تسلیم شده است. در صورت درخواست حق تقدم:

الف - اداره مالکیت صنعتی از متقاضی می خواهد ظرف مدت معین، رونوشت اظهارنامه ای را ارائه دهد که توسط مرجع ثبت اظهارنامه ای که مبنای حق تقدم است، گواهی شده باشد.

ب - با پذیرش درخواست حق تقدم حمایت های مذکور در کنوانسیون پاریس شامل آن خواهد بود.
در صورت عدم مراعات شرایط مندرج در این ماده و مقررات مربوط به آن، اعلامیه مذکور کان لم یکن تلقی می شود.

ماده ۱۰

بنا به درخواست اداره مالکیت صنعتی، متقاضی باید شماره و تاریخ اظهارنامه اختراعی را که در خارج تسلیم کرده و عیناً و ماهیتاً مربوط به اختراع مذکور در اظهارنامه تسلیم شده به اداره مالکیت صنعتی است، ارائه دهد. همچنین با درخواست اداره مالکیت صنعتی متقاضی باید مدارک زیر را به اداره مذکور تسلیم کند:

الف - تصویر هرگونه نامه و اخطاریه ای که متقاضی در مورد نتایج بررسی های انجام شده در خصوص اظهارنامه های خارج دریافت کرده است.

ب - تصویر گواهی نامه اختراع که براساس اظهارنامه های خارجی ثبت شده است.

ج - تصویر هرگونه تصمیم نهایی مبنی بر رد اظهارنامه خارجی یا رد ثبت اختراع ادها شده در اظهارنامه خارجی.

د - تصویر هر تصمیم نهایی مبنی بر بی اعتباری گواهی نامه اختراع صادر شده براساس اظهارنامه خارجی.

ماده ۱۱

اداره مالکیت صنعتی تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه تلقی خواهد کرد مشروط بر این که اظهارنامه در زمان دریافت، حاوی نکات زیر باشد:

الف - ذکر صریح یا ضمنی این نکته که ثبت یک اختراع تقاضا می شود.

ب - ذکر نکاتی که شناخت هویت متقاضی را میسر می کند.

ج - توصیف اجمالی اختراع.

اگر اداره مالکیت صنعتی تشخیص دهد که اظهارنامه در زمان تقاضا فاقد شرایط فوق بوده است، از متقاضی دعوت خواهد کرد تا از تاریخ ابلاغ ظرف سی روز اصلاحات لازم را انجام دهد و تاریخ تقاضا همان تاریخ دریافت اصلاحات مذکور خواهد بود ولی اگر در مهلت تعیین شده اصلاح صورت نگیرد، اظهارنامه کان لم یکن تلقی خواهد شد.

ماده ۱۲

چنانچه در اظهارنامه به نقشه‌هایی اشاره شود که در آن درج یا ضمیمه نشده است، اداره مالکیت صنعتی از متقاضی دعوت می‌کند تا نقشه‌ها را ارائه دهد. اگر متقاضی دعوت را اجابت کرده و نقشه‌های مورد اشاره را ارائه نماید، اداره مذکور تاریخ دریافت نقشه را تاریخ تقاضا تلقی خواهد نمود. در غیر این صورت، تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه قید نموده و اشاره به نقشه‌ها را کأن لم یکن تلقی خواهد کرد.

ماده ۱۳

پس از قید تاریخ تقاضا، اداره مالکیت صنعتی اظهارنامه را از نظر انطباق با شرایط مندرج در این قانون و آئین‌نامه آن، بررسی خواهد کرد و در صورت تشخیص انطباق، اقدام لازم را برای ثبت اختراع انجام می‌دهد. در غیر این صورت اظهارنامه را رد و مراتب را به متقاضی ابلاغ می‌کند.

ماده ۱۴

اداره مالکیت صنعتی پس از ثبت اختراع باید:

الف - در خصوص ثبت اختراع یک نوبت آگهی منتشر کند.

ب - گواهی‌نامه ثبت اختراع را صادر کند.

ج - رونوشت گواهی‌نامه ثبت اختراع را بایگانی و پس از دریافت هزینه مقرر، اصل آن را به متقاضی تسلیم کند.

د- به درخواست دارنده گواهی‌نامه اختراع، تغییراتی را در مضمون و نقشه‌های اختراع، به منظور تعیین حدود حمایت اعطاء شده انجام دهد، مشروط بر این که در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در گواهی‌نامه اختراع از حدود اطلاعات مذکور در اظهارنامه اولیه‌ای که اختراع براساس آن ثبت شده است، تجاوز نکند.

ماده ۱۵

حقوق ناشی از گواهی‌نامه اختراع به ترتیب زیر است:

الف - بهره‌برداری از اختراع ثبت شده در ایران توسط اشخاصی غیر از مالک اختراع، مشروط به موافقت مالک آن است.

بهره‌برداری از اختراع ثبت شده به شرح آتی خواهد بود:

۱ - در صورتی که اختراع در خصوص فرآورده باشد:

اول - ساخت، صادرات و واردات، عرضه برای فروش، فروش و استفاده از فرآورده.

دوم - ذخیره به قصد عرضه برای فروش، فروش یا استفاده از فرآورده.

۲ - در صورتی که موضوع ثبت اختراع فرآیند باشد:

اول - استفاده از فرآیند.

دوم - انجام هر یک از موارد مندرج در جزء (۱) بند (الف) این ماده در خصوص کالاهایی که مستقیماً از طریق

این فرآیند به دست می‌آید.

ب - مالک می‌تواند با رعایت بند (ج) این ماده و ماده (۱۷) علیه هر شخص که بدون اجازه او بهره‌برداریهای مندرج در

بند (الف) را انجام دهد و به حق مخترع تعدی کند و یا عملی انجام دهد که ممکن است منجر به تعدی به حق

مخترع شود، به دادگاه شکایت کند.

ج - حقوق ناشی از گواهینامه اختراع شامل موارد زیر نمی‌شود:

- ۱- بهره‌برداری از کالاهایی که توسط مالک اختراع یا با توافق او در بازار ایران عرضه می‌شود.
- ۲- استفاده از وسایل موضوع اختراع در هواپیماها، وسائط نقلیه زمینی یا کشتی‌های سایر کشورها که به طور موقت یا تصادفاً وارد حریم هوایی، مرزهای زمینی یا آبهای کشور می‌شود.
- ۳- بهره‌برداری‌هایی که فقط با اهداف آزمایشی درباره اختراع ثبت شده انجام می‌شود.
- ۴- بهره‌برداری توسط هر شخصی که با حُسن نیت قبل از تقاضای ثبت اختراع یا درموقعی که حق تقدم تقاضا شده است، قبل از تاریخ تقاضای حق تقدم همان اختراع، از اختراع استفاده می‌کرده یا اقدامات جدی و مؤثری جهت آماده شدن برای استفاده از آن در ایران به عمل می‌آورده است.
- د - حقوق استفاده کننده قبلی که در جزء (۴) بند (ج) این ماده قید شده است، تنها به همراه شرکت یا کسب و کار یا به همراه بخشی که در آن از اختراع استفاده می‌شده یا مقدمات استفاده از آن فراهم گردیده، قابل انتقال یا واگذاری است.

ماده ۱۶

اعتبار گواهینامه اختراع با رعایت این ماده، پس از بیست سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه اختراع منقضی می‌شود. به منظور حفظ اعتبار گواهینامه یا اظهارنامه اختراع، پس از گذشت یک سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه و قبل از شروع هر سال، مبلغی که به موجب آئین‌نامه این قانون تعیین می‌شود، توسط متقاضی به اداره مالکیت صنعتی پرداخت می‌گردد. تأخیر در پرداخت، حداکثر تا شش ماه در صورت پرداخت جریمه مجاز است. در صورتی که هزینه سالانه پرداخت نشود، اظهارنامه مربوط مسترد شده تلقی و یا گواهینامه اختراع، فاقد اعتبار می‌شود.

ماده ۱۷

دولت یا شخص مجاز از طرف آن، با رعایت ترتیبات زیر، می‌توانند از اختراع بهره‌برداری نمایند:

الف - درموردی که با نظر وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط منافع عمومی مانند امنیت ملی، تغذیه، بهداشت یا توسعه سایر بخشهای حیاتی اقتصادی کشور، اقتضاء کند که دولت یا شخص ثالث از اختراع بهره‌برداری نماید و یا بهره‌برداری از سوی مالک یا شخص مجاز از سوی او مغایر با رقابت آزاد بوده و از نظر مقام مذکور، بهره‌برداری از اختراع رافع مشکل باشد، موضوع در کمیسیون مرکب از رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، یکی از قضات دیوان عالی کشور با معرفی رئیس قوه قضائیه، دادستان کل کشور، نماینده رئیس‌جمهور و وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط مطرح و در صورت تصویب، با تعیین کمیسیون مذکور، سازمان دولتی یا شخص ثالث بدون موافقت مالک اختراع، از اختراع بهره‌برداری می‌نماید.

ب - بهره‌برداری از اختراع محدود به منظوری خواهد بود که در مجوز آمده است و مشروط به پرداخت مبلغ مناسب به مالک مذکور با در نظر گرفتن ارزش اقتصادی مورد اجازه می‌باشد. در صورتی که مالک اختراع یا هر شخص ذی‌نفع دیگر توضیحی داشته باشند، کمیسیون پس از رسیدگی به اظهارات آنان و لحاظ کردن بهره‌برداری در فعالیتهای غیررقابتهای اتخاذ تصمیم خواهد کرد. کمیسیون می‌تواند بنا به درخواست مالک اختراع یا سازمان دولتی یا شخص ثالثی که مجوز بهره‌برداری از اختراع ثبت شده را دارد، پس از رسیدگی به اظهارات طرفین یا یکی از آنها در محدوده‌ای که ضرورت اقتضاء نماید، نسبت به تصمیم‌گیری مجدد اقدام کند.

ج - در صورتی که مالک اختراع ادعا نماید که شرایط و اوضاع و احوالی که باعث اتخاذ تصمیم شده دیگر وجود ندارد و امکان تکرار آن میسر نیست و یا این که ادعا نماید سازمان دولتی یا شخص ثالثی که توسط کمیسیون تعیین شده نتوانسته طبق مفاد تصمیم و شرایط آن عمل کند، موضوع در کمیسیون مطرح و بررسی و پس از استماع اظهارات مالک اختراع، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی ربط و بهره‌بردار، اجازه بهره‌برداری لغو شده و حسب مورد اجازه بهره‌برداری برای مالک یا بهره‌بردار دیگر صادر می‌شود. با احراز شرایط مقرر در این بند، اگر کمیسیون تشخیص دهد حفظ حقوق قانونی اشخاصی که این اجازه را کسب کرده‌اند، بقاء تصمیم را ایجاب می‌نماید آن تصمیم را لغو نمی‌کند.

در مواردی که اجازه بهره‌برداری توسط کمیسیون به شخص ثالثی داده شده است، می‌توان آن مجوز را فقط به همراه شرکت یا کسب و کار شخص تعیین شده از طرف کمیسیون یا به همراه قسمتی از شرکت یا کسب و کاری که اختراع در آن بهره‌برداری می‌شود، انتقال داد.

د - اجازه بهره‌برداری موضوع این ماده، مانع انجام امور زیر نیست:

۱ - انعقاد قرارداد بهره‌برداری توسط مالک اختراع، با رعایت مقررات این ماده.

۲ - بهره‌برداری مستمر از حقوق تفویضی توسط مالک اختراع طبق مندرجات بند (الف) ماده (۱۵).

۳ - صدور اجازه استفاده ناخواسته طبق اجزاء (۱) و (۲) بند (ح) این ماده.

ه - درخواست اجازه بهره‌برداری از کمیسیون باید همراه دلیل و سندی باشد که به موجب آن ثابت شود دستگاه دولتی یا شخص مجاز، از مالک اختراع درخواست بهره‌برداری کرده ولی نتوانسته است اجازه بهره‌برداری را با شرایط معقول و ظرف مدت زمان متعارف تحصیل نماید.

رعایت مراتب این بند، در صورت فوریت ناشی از مصالح ملی یا موارد حصول شرایط قهریه در کشور کلاً به تشخیص کمیسیون لازم نخواهد بود، مشروط بر آن که در این قبیل موارد مالک اختراع در اولین فرصت ممکن از تصمیم کمیسیون مطلع شود.

و - بهره‌برداری از اختراع توسط سازمان دولتی یا اشخاص ثالثی که توسط کمیسیون تعیین شده‌اند، برای عرضه در بازار ایران است.

ز - اجازه کمیسیون در خصوص بهره‌برداری از اختراع در زمینه فناوری نیمه‌هادیها، تنها در موردی جایز است که به منظور استفاده غیرتجاری عمومی بوده یا در موردی باشد که وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی ربط تشخیص دهد که نحوه استفاده از اختراع ثبت شده توسط مالک یا استفاده کننده آن غیرقابلی است.

ح - پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک، در موارد زیر نیز با ترتیباتی که ذکر می‌شود قابل صدور است:

۱- در صورتی که در یک گواهینامه اختراع ادعا شده باشد که بدون استفاده از یک اختراع ثبت شده قبلی قابل بهره‌برداری نیست و اختراع مؤخر نسبت به اختراع مقدم، متضمن پیشرفت مهم فنی و دارای اهمیت اقتصادی قابل توجه باشد، اداره مالکیت صنعتی به درخواست مالک اختراع مؤخر پروانه بهره‌برداری از اختراع مقدم را در حد ضرورت، بدون موافقت مالک آن، صادر می‌کند.

۲- در مواقعی که طبق جزء (۱) این بند پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک صادر شده باشد، اداره مالکیت صنعتی به درخواست مالک اختراع مقدم، پروانه بهره‌برداری از اختراع مؤخر را نیز بدون موافقت مالک آن صادر می‌کند.

۳- در صورت درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک طبق اجزاء (۱) و (۲) این بند در تصمیم مربوط به صدور هر یک از پروانه‌های مذکور، حدود و کاربرد پروانه و مبلغ مناسبی که باید به مالک اختراع ذی‌ربط پرداخت شود و شرایط پرداخت، تعیین می‌شود.

۴- در صورت صدور پروانه بهره‌برداری طبق جزء (۱) انتقال آن فقط به همراه اختراع مؤخر و در صورت صدور پروانه بهره‌برداری طبق جزء (۲) انتقال آن فقط به همراه اختراع مقدم مجاز است.

۵ - درخواست صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک مشروط به پرداخت هزینه مقرر می‌باشد.

۶ - در صورت صدور پروانه بهره‌برداری بدون موافقت مالک، اجزاء (۱) و (۲) این بند و بندهای (ب) تا (و) و نیز بند (ط) این ماده قابل اعمال است.

ط- تصمیمات کمیسیون در محدوده بندهای این ماده، در دادگاه عمومی تهران قابل اعتراض است.

ماده ۱۸

هر ذی‌نفع می‌تواند ابطال گواهینامه اختراعی را از دادگاه درخواست نماید. در صورتی که ذی‌نفع ثابت کند یکی از شرایط مندرج در مواد (۱)، (۲)، (۴) و صدر ماده (۶) و بند (ج) آن رعایت نشده است یا این که مالک اختراع، مخترع یا قائم مقام قانونی او نیست، حکم ابطال گواهینامه اختراع صادر می‌شود.

هر گواهینامه اختراع یا ادعا یا بخشی از ادعاهای مربوط که باطل شده است، از تاریخ ثبت اختراع باطل تلقی می‌شود. رأی نهایی دادگاه به اداره مالکیت صنعتی ابلاغ می‌گردد و اداره مزبور آن را ثبت و پس از دریافت هزینه، آگهی مربوط به آن را در اولین فرصت ممکن منتشر می‌کند.

ماده ۱۹

چنانچه مالک اختراع بخواهد از اختراع ثبت شده استفاده کند، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حداکثر ظرف مهلت یک هفته موضوع را به دستگاه یا دستگاههای ذی‌ربط منعکس می‌نماید.

دستگاههای مذکور در خصوص امکان بهره‌برداری از اختراع حداکثر ظرف مدت دوماه اظهار نظر نموده و نتیجه را جهت صدور پروانه بهره‌برداری کتباً به سازمان ثبت اسناد و املاک اعلام می‌نماید.

مقررات عمومی

ماده ۴۸

هرگونه تغییر در مالکیت اختراع، ثبت طرح صنعتی یا ثبت علائم تجاری یا علامت جمعی یا حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه مربوط، به درخواست کتبی هر ذی‌نفع از اداره مالکیت صنعتی انجام شده و به ثبت می‌رسد و جز در مورد تغییر مالکیت اظهارنامه، توسط اداره مذکور آگهی می‌شود. تأثیر این گونه تغییر نسبت به اشخاص ثالث منوط به تسلیم درخواست مذکور است.

تغییر در مالکیت ثبت علامت یا علامت جمعی در صورتی که در مواردی مانند ماهیت، مبدأ، مراحل ساخت، خصوصیات یا تناسب با هدف کالاها یا خدمات سبب گمراهی یا فریب عمومی شود، معتبر نیست.

هرگونه تغییر در مالکیت ثبت یک علامت جمعی یا مالکیت اظهارنامه مربوط به آن منوط به موافقت قبلی رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور می‌باشد.

ماده ۴۹

هرگونه تغییر در مالکیت نام تجاری باید همراه با انتقال مؤسسه یا بخشی از آن که با نام مزبور شناخته می‌شود، صورت پذیرد.

ماده ۵۰

هرگونه قرارداد اجازه بهره‌برداری از اختراع و طرحهای صنعتی ثبت شده، یا علامت ثبت شده یا اظهارنامه مربوط به آنها به اداره مالکیت صنعتی تسلیم می‌شود. اداره مالکیت صنعتی، مفاد قرارداد را به صورت محرمانه حفظ ولی اجازه بهره‌برداری را ثبت و آگهی می‌کند. تأثیر این گونه قراردادهای نسبت به اشخاص ثالث منوط به مراعات مراتب فوق است.

ماده ۵۱

در صورتی که محل اقامت متقاضی یا مرکز اصلی تجارت وی خارج از ایران باشد، وکیل قانونی او که مقیم و شاغل در ایران است، می‌تواند به نمایندگی از او اقدامات لازم را انجام دهد.

ماده ۵۲

تصدی امور مربوط به مالکیت صنعتی و همچنین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت معنوی و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیونهای ذی‌ربط به عهده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است. ثبت کلیه موضوعات مالکیت صنعتی، اعم از اختراع، علامت، علامت جمعی، طرح صنعتی نیز توسط اداره مالکیت صنعتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام می‌شود. در مواردی که مراجع دیگر به موجب قانون اقدام به بررسی و ثبت می‌نمایند در صورتی از حمایتها و امتیازات مذکور در این قانون بهره‌مند می‌شوند که حسب مورد مالکیت یا اختراع آنها در اداره مالکیت صنعتی به ثبت رسیده باشد.

ماده ۵۳

اداره مالکیت صنعتی با استفاده از شیوه‌های نوین، دفاتر جداگانه‌ای برای ثبت اختراعات، طرحهای صنعتی و علائم تجاری پیش‌بینی می‌کند. علائم جمعی در بخش ویژه‌ای در دفتر ثبت علائم، ثبت می‌شود.

ماده ۵۴

اطلاعات موجود در دفاتر ثبت قابل دسترسی همگان بوده و هر شخص می‌تواند برابر مقررات مندرج در آئین‌نامه اجرائی، اطلاعات مورد نیاز خود را دریافت نماید.

ماده ۵۵

اداره مالکیت صنعتی، کلیه آگهی‌های مذکور در این قانون را در روزنامه رسمی کشور منتشر خواهد کرد.

ماده ۵۶

اداره مالکیت صنعتی مجاز است هرگونه اشتباه در ترجمه یا نسخه‌برداری، اشتباه اداری، اشتباه در اظهارنامه و یا اشتباه در هر یک از ثبت‌های انجام‌شده طبق این قانون یا آئین‌نامه اجرائی را تصحیح کند.

ماده ۵۷

اداره مالکیت صنعتی پس از دریافت هرگونه درخواست کتبی مبنی بر تمدید مهلت انجام هر اقدامی که در این قانون یا آئین‌نامه اجرائی آن پیش‌بینی شده است، پس از بررسی شرایط موجود می‌تواند آن را تمدید نماید. این کار پس از اعلام به اشخاص ذی‌نفع طبق مقررات مذکور در آئین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۵۸

اداره مالکیت صنعتی قبل از اعمال اختیارات قانونی، به طرفی که می‌خواهد علیه او تصمیم بگیرد فرصت کافی می‌دهد تا مطالب خود را اعلام نماید. در این صورت هرگونه تصمیم با لحاظ اعلام مذکور اتخاذ می‌شود.

ماده ۵۹

رسیدگی به اختلافات ناشی از اجراء این قانون و آئین‌نامه اجرائی آن در صلاحیت شعبه یا شعب خاصی از دادگاه‌های عمومی تهران می‌باشد که حداکثر تا شش ماه بعد از تاریخ تصویب این قانون توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌گردد. تصمیمات اداره مالکیت صنعتی توسط اشخاص ذی‌نفع قابل اعتراض است و دادخواست مربوط باید ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ تصمیم به ذی‌نفع و یا اطلاع او از آن، به دادگاه صالح تقدیم گردد. تجدیدنظرخواهی از آراء و نحوه رسیدگی، تابع مقررات آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی است.

ماده ۶۰

نقض حقوق مندرج در این قانون، عبارت است از معنای انجام هرگونه فعالیتی در ایران که توسط اشخاصی غیر از مالک حقوق تحت حمایت این قانون و بدون موافقت او انجام می‌گیرد. علاوه بر مالک حقوق تحت حمایت این قانون، هرگاه ثابت شود دارنده اجازه استفاده، از مالک درخواست کرده است تا برای خواسته معینی به دادگاه دادخواست بدهد و مالک امتناع کرده یا نتوانسته آن را انجام دهد، دادگاه می‌تواند علاوه بر صدور دستور جلوگیری از نقض حقوق یا نقض قریب‌الوقوع حقوق، به جبران خسارت مربوط نیز حکم صادر کند و یا تصمیم دیگری جهت احقاق حق اتخاذ نماید.

ماده ۶۱

هر شخصی که با علم و عمد مرتکب عملی شود که طبق مواد (۱۵)، (۲۸) و (۴۰) نقض حقوق به شمار آید یا طبق ماده (۴۷) عمل غیرقانونی تلقی شود، مجرم شناخته شده و علاوه بر جبران خسارت به پرداخت جزای نقدی از ده میلیون (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا حبس تعزیری از نود و یک روز تا شش ماه یا هر دوی آنها محکوم می‌شود. در دعوای مدنی راجع به نقض حقوق مالک اختراع در مواقعی که اختراع، فرآیند دستیابی به یک فرآورده باشد، در صورت وجود شرایط زیر، مسؤولیت اثبات این که فرآورده از طریق آن فرآیند ساخته نشده است، به عهده خواننده دعوی نقض حق خواهد بود. در این صورت دادگاه در صورت ارائه اسناد و مدارک، منافع مشروع خواننده دعوی نقض حق را از جهت عدم افشاء اسرار تولیدی و تجاری وی در نظر خواهد گرفت:

۱- فرآورده جدید باشد.

۲- احتمال قوی وجود داشته باشد که فرآورده با استفاده از فرآیند مزبور ساخته شده و مالک حقوق ثبت شده علی‌رغم تلاش‌های معقول نتوانسته است فرآیندی را که واقعاً استفاده شده، تعیین نماید.

ماده ۶۲ - در صورت تعارض مفاد این قانون با مقررات مندرج در معاهدات بین‌المللی راجع به مالکیت صنعتی که دولت جمهوری اسلامی ایران به آنها پیوسته و یا می‌پیوندد، مقررات معاهدات مذکور مقدم است.

ماده ۶۳ - بپیش‌بینی در قانون بودجه سالانه تامعادل پنجاه درصد (۵۰٪) از درآمد ارزی ناشی از اجراء مفاد کنوانسیونهای مربوط به ثبت بین‌المللی مالکیت صنعتی که از تاریخ تصویب این قانون عاید می‌گردد، برای ارتقاء و تجهیز اداره مالکیت صنعتی و ارتقاء کیفی آن در قانون بودجه سالانه اختصاص می‌یابد.

پس از تأیید اداره مالکیت صنعتی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ارز مورد نیاز صاحبان ایرانی حقوق مالکیت صنعتی را جهت ثبت بین‌المللی این حقوق برابر تعرفه‌های مذکور در کنوانسیونها و مقررات بین‌المللی با نرخ رسمی تأمین نماید.

ماده ۶۴ - آئین‌نامه اجرائی این قانون ظرف یک سال از تاریخ تصویب، توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد. در آئین‌نامه مذکور به‌ویژه باید تعرفه هزینه‌های مربوط به اظهارنامه‌های ثبت اختراعات و طرح‌های صنعتی، ثبت علائم و علائم جمعی و تمدید ثبت آنها و جرائم تأخیر در تمدید با رعایت این قانون و مفاد کنوانسیونهای مربوط که جمهوری اسلامی ایران عضویت در آنها را پذیرفته است، تعیین شود و در صورت لزوم هر سه سال یک بار قابل تجدید نظر می‌باشد.

ماده ۶۵

اختراعات و علائم تجارتي که قبلاً برابر مقررات سابق ثبت شده است، معتبر بوده و مورد حمایت این قانون قرار می‌گیرد. در این صورت:

الف - درمورد اختراعات باید هزینه‌های سالانه مقرر در این قانون، برای مدت باقیمانده پرداخت شود.
ب - علائم باید درمورد مقرر در همان قانون تمدید شده و پس از تمدید براساس طبقه‌بندی بین‌المللی مجدداً طبقه‌بندی شود.

ماده ۶۶

از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون ثبت علائم و اختراعات مصوب ۱۳۱۰/۴/۱ و اصلاحات بعدی آن و آئین‌نامه‌های مربوط به آن ملغی می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی ثبت اختراعات

فصل اول: تسلیم اظهارنامه

ماده ۲

ثبت اختراع مستلزم تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت است.

ماده ۳

اظهارنامه ثبت اختراع باید در سه نسخه و در فرم مخصوص (الف - ۱) و به زبان فارسی تنظیم شده و پس از ذکر تاریخ، توسط متقاضی یا نماینده قانونی وی امضاء شود.

تبصره - در صورتی که اسناد ضمیمه اظهارنامه و سایر اسناد مربوط، به زبان دیگری غیر از فارسی باشد، ارائه اصل مدارک مورد نیاز همراه با ترجمه عادی کامل آنها الزامی است. مع‌ذکب اگر ترجمه کامل این مدارک برای متقاضی میسر نباشد، می‌تواند خلاصه آنها را به فارسی ضمیمه نماید. مرجع ثبت در صورت لزوم می‌تواند در جریان بررسی اظهارنامه، ترجمه رسمی مدارک مذکور را مطالبه کند. چنانچه اصطلاحات فناوری و علمی به کار رفته در اسناد مذکور، معادل فارسی نداشته باشند، ذکر همان اصطلاحات کفایت می‌کند.

ماده ۴

متقاضی باید اظهارنامه ثبت اختراع را به صورت حضوری یا با پست سفارشی و یا در چارچوب ماده ۱۶۷ این آیین‌نامه به مرجع ثبت تسلیم نماید. تاریخ وصول اظهارنامه یا تاریخ داده پیام، تاریخ اظهارنامه تلقی می‌گردد.

ماده ۵

اظهارنامه ثبت اختراع باید حاوی نکات زیر باشد:

- ۱- اسم، شماره ملی، نشانی، کدپستی، تابعیت و سمت متقاضی و در صورتی که متقاضی شخص حقوقی است ذکر نام، نوع فعالیت، اقامتگاه، محل و شماره ثبت، تابعیت، مرکز اصلی و عنداللزوم هرگونه شناسه دیگر آن الزامی است؛
 - ۲- اسم، شماره ملی، نشانی و کدپستی نماینده قانونی متقاضی، در صورت وجود؛
 - ۳- اسم، اقامتگاه و کدپستی شخص یا اشخاصی که صلاحیت دریافت ابلاغ‌ها در ایران را دارند، در صورتی که متقاضی مقیم ایران نباشد؛
 - ۴- اسم، نشانی و شغل مخترع، در صورتی که متقاضی شخص مخترع نباشد؛
 - ۵- عنوان اختراع به نحوی که اختراع ادعایی را مشخص سازد و مشتمل بر کلماتی مثل «بهتر» و غیره نبوده و ترجیحاً بین سه تا ۱۰ کلمه باشد؛
 - ۶- تاریخ، محل و شماره اظهارنامه یا گواهی‌نامه اختراع در خارج، در صورت درخواست حق تقدم؛
 - ۷- اطلاعات مربوط به اظهارنامه اصلی در صورت تکمیلی بودن اختراع؛
 - ۸- تعداد صفحات توصیف، ادعاها، خلاصه توصیف اختراع و نقشه‌ها؛
 - ۹- تعیین طبقه اختراع براساس طبقه‌بندی بین‌المللی اختراعات؛
 - ۱۰- تعیین ضمائم.
- تبصره ۱-** در صورت تسلیم اظهارنامه و سایر اسناد مربوط توسط اشخاص حقوقی، امضاء آن‌ها از طرف اشخاص مجاز، ضروری است.
- تبصره ۲-** اسم و نشانی متقاضی مقیم خارج از کشور، علاوه بر فارسی باید به حروف لاتین باشد و با همان حروف نیز ثبت و آگهی شود.

ماده ۶

مدارک زیر باید ضمیمه اظهارنامه شود:

- ۱- توصیف اختراع؛
 - ۲- ادعا یا ادعاهای اختراع؛
 - ۳- خلاصه‌ای از توصیف اختراع؛
 - ۴- نقشه یا نقشه‌ها، در صورت لزوم؛
 - ۵- مدارک مثبت هویت متقاضی و مخترع؛
 - ۶- درخواست کتبی مبنی بر عدم ذکر اسم مخترع، چنانچه مخترع نخواهد اسم وی ذکر شود؛
 - ۷- مدارک مربوط به حق تقدم که باید همزمان با تسلیم اظهارنامه یا حداکثر ظرف ۱۵ روز از آن تاریخ تسلیم شود؛
 - ۸- رسید مربوط به پرداخت هزینه‌های قانونی؛
 - ۹- مدارک نمایندگی، در صورتی که تقاضا توسط نماینده قانونی به عمل آید.
- تبصره ۱-** چنانچه اظهارنامه در زمان تقاضا فاقد شرایط مقرر در ماده ۱۱ قانون باشد، مرجع ثبت از متقاضی دعوت خواهد کرد تا از تاریخ ابلاغ ظرف ۳۰ روز اصلاحات لازم را انجام دهد و تاریخ تقاضا همان تاریخ دریافت اصلاحات مذکور خواهد بود. اگر در مهلت تعیین شده اصلاح صورت نگیرد، اظهارنامه کان لم یکن تلقی خواهد شد. این مهلت برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.
- تبصره ۲-** اگر در اظهارنامه به نقشه‌هایی اشاره شود که در آن درج یا ضمیمه نشده است مرجع ثبت از متقاضی دعوت می‌کند تا نقشه‌ها را ظرف ۳۰ روز ارائه دهد. در صورت ارائه، تاریخ دریافت نقشه‌ها، تاریخ تقاضا تلقی خواهد

شد. در غیر این صورت، مرجع ثبت تاریخ تقاضا را همان تاریخ دریافت اظهارنامه قید نموده و اشاره به نقشه‌ها را کان لم یکن تلقی خواهد کرد. این مهلت برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۷

هر صفحه از توصیف، ادعا، خلاصه توصیف و نقشه اختراع باید توسط متقاضی یا نماینده قانونی او امضاء گردد.

ماده ۸

اظهارنامه باید فقط به یک اختراع یا به دسته‌ای از اختراعات مرتبط که یک اختراع کلی را تشکیل می‌دهند مربوط باشد. در غیر این صورت، متقاضی می‌تواند اظهارنامه مربوط به اختراع خود را به دو یا چند اظهارنامه مجزا و مستقل تقسیم نماید.

ماده ۹

اظهارنامه تقسیمی باید دارای الزامات اظهارنامه اصلی بوده و در تسلیم آن نکات زیر رعایت گردد:

- ۱- شماره و تاریخ اظهارنامه اولیه؛
 - ۲- در صورت درخواست حق تقدم از سوی متقاضی، ذکر شماره و تاریخ اظهارنامه نخستین، همراه با محل حق تقدم؛
 - ۳- اصلاح توصیف، ادعا، نقشه و خلاصه توصیف مذکور در اظهارنامه اصلی؛
 - ۴- مدارک مربوط به پرداخت هزینه اظهارنامه‌های تقسیمی.
- تبصره- در صورت ادعای حق تقدم‌های متعدد برای اظهارنامه اصلی، متقاضی اظهارنامه تقسیمی می‌تواند از حق تقدم یا حق تقدم‌هایی که از نظر موضوعی مرتبط با آن اظهارنامه تقسیمی باشد، استفاده کند.

ماده ۱۰

توصیف اختراع باید صریح و همراه با جزئیات کامل و مشتمل بر نکات زیر باشد:

- ۱- عنوان اختراع به گونه‌ای که در اظهارنامه ذکر گردیده است؛
- ۲- زمینه فنی اختراع مربوط؛
- ۳- مشکل فنی و بیان اهداف اختراع؛
- ۴- شرح وضعیت دانش پیشین و سابقه پیشرفت‌هایی که در رابطه با اختراع ادعایی وجود دارد، به نحوی که برای درک و بررسی جدید بودن اختراع کفایت کند؛
- ۵- ارائه راه‌حل برای مشکل فنی موجود، همراه با شرح دقیق و کافی و یکپارچه اختراع؛
- ۶- توضیح اشکال، نقشه‌ها، نمودارها در صورت وجود، به نحوی که یک متخصص در آن زمینه بتواند اختراع را درک و ارتباط اجزای آن را دریابد. ارجاع به شماره‌هایی که برای بیان ویژگی‌های اختراع در نقشه آمده است الزامی است؛
- ۷- بیان واضح و دقیق مزایای اختراع ادعایی نسبت به اختراعات پیشین، به نحوی که ویژگی جدید بودن اختراع و تاثیر فنی آن را روشن سازد؛
- ۸- توضیح حداقل یک روش اجرایی برای به‌کارگیری اختراع؛
- ۹- ذکر صریح کاربرد صنعتی اختراع در صورتی که ماهیت اختراع گویای این امر نباشد.

ماده ۱۱

ادعای اختراع باید عناصر اختراعی را که حمایت از آن درخواست شده است، در چارچوب مشخصه‌های فنی تعیین کند. هر اختراع می‌تواند مشتمل بر یک یا چند ادعا باشد. ادعا یا ادعاها باید صریح و منجز بوده و دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- معقول بودن تعداد آن‌ها با توجه به ماهیت اختراع و شماره‌گذاری ترتیبی آن‌ها در صورت تعدد؛
- ۲- از اطلاعات افشاء شده در توصیف اختراع فراتر نرود و به طور کامل در توصیف اثبات و مدلل شده باشد؛
- ۳- ویژگی‌های فنی قابل حمایت را با استفاده از جملات مثبت، بیان نماید؛

- ۴- جز در موارد غیرقابل اجتناب، از ارجاع به نقشه‌ها یا توصیف امتناع گردد و تا حد ممکن از به کار بردن عباراتی مانند «همان‌طور که در توصیف آمد» یا «همان‌طور که در نقشه‌ها نشان داده شده» خودداری شود؛
- ۵- در صورتی که برای فهم ادعا ارجاع به نقشه ضرورت داشته باشد، پس از بیان ادعا، شماره صفحه نقشه و علامت مشخص کننده آن در داخل پرانتز ذکر گردد؛
- ۶- مشتمل بر شیوه اجرا و مزایای اختراع نباشد.

ماده ۱۲

ادعا یا ادعاها ممکن است ناظر بر فرآورده، فرایند، فرایند دستیابی به یک فرآورده و یا ترکیبی از فرایند و فرآورده باشد، مشروط بر اینکه راجع به یک مفهوم اختراعی باشد.

ماده ۱۳

خلاصه توصیف اختراع باید مستقیماً زمینه فنی‌ای که اختراع به آن تعلق دارد را تعیین کند تا در جستجوی سوابق اختراع ادعایی مورد استفاده قرار گیرد. در خلاصه اختراع نکات زیر باید در نظر گرفته شود:

- ۱- با عنوان اختراع شروع شود و مشتمل بر ۷۰ تا ۲۰۰ کلمه باشد؛
- ۲- مشکل فنی، اساس راه حل ارائه شده برای آن و کاربرد یا کاربردهای اصلی اختراع را اجمالاً روشن نماید؛
- ۳- در صورت لزوم، مشتمل بر فرمول‌های شیمیایی یا معادلات ریاضی باشد تا براساس آن‌ها ویژگی‌های اختراع به بهترین شکل بیان شود؛
- ۴- در صورتی که برای توضیح اختراع ارجاع به نقشه ضرورت داشته باشد، پس از توضیح خلاصه هر قسمت باید نشانه‌های ارجاع دهنده به هریک از نقشه‌ها در داخل پرانتز ذکر گردد؛
- ۵- عدم بیان ارزش و مزایای اختراع.

ماده ۱۴

خلاصه توصیف فقط برای بیان اطلاعات اختراع به کار می‌رود و نمی‌تواند مبنای تفسیر برای تعیین حدود ادعا باشد.

ماده ۱۵

چنانچه نقشه‌ها، نمودارها، و جداول، بخشی از ضمیمه اظهارنامه اختراع باشند در ترسیم آن‌ها باید نکات زیر رعایت شوند:

- ۱- در یک روی صفحه کاغذ بادوام و در قطع A4، با خطوط پررنگ و یکدست مشکی و غیررنگی کشیده شده و ترجیحاً در رسم آن‌ها از ابزارهای فنی نقشه‌کشی استفاده شود و حداکثر حاشیه اوراق به ترتیب از بالا ۲/۵ سانتی‌متر از چپ ۱/۵ سانتی‌متر، از راست ۲/۵ سانتی‌متر و از پایین ۱ سانتی‌متر باشد؛
- ۲- وضوح و شفافیت نقشه‌ها به نحوی باشد که امکان تکثیر یا تصویربرداری آن میسر شود؛
- ۳- تمام عناصر نقشه یا نمودار دارای مقیاس یکسان باشد مگر آنکه برای فهم اختراع، برجسته نمودن بخش خاصی از نقشه و یا نمودار ضروری باشد؛
- ۴- تا حد امکان به صورت عمودی در صفحه قرار گیرد؛
- ۵- اعداد، حروف و نشانه‌ها به طور روشن ذکر شده و خوانا باشند؛
- ۶- شامل نشانه‌هایی باشد که در توصیف بتوان به آن‌ها ارجاع داد؛
- ۷- صفحات باید به ترتیب شماره‌گذاری شده و ترجیحاً نشان دهنده شماره آن صفحه از کل صفحات باشد؛
- ۸- هیچ توضیحی نباید روی نقشه‌ها وجود داشته باشد مگر در مورد جداول و نمودارها؛
- ۹- در صورتی که هریک از نقشه‌ها، نمودارها و جداول در بیش از یک صفحه باشد، کل صفحات باید بدون حذف بخشی از آن‌ها، شامل نشانه‌هایی مستقل از شماره صفحات باشد به نحوی که ارتباط و تمامیت قسمت‌ها را با یکدیگر روشن سازد.

ماده ۱۶

در صورتی که در اظهارنامه، توصیف، خلاصه توصیف، ادعا یا ادعاها و نقشه‌ها، به واحدهای اندازه‌گیری وزن و حرارت، انرژی، نور، صدا، مغناطیس، و از این قبیل امور اشاره شده باشد، از قواعد متعارف باید استفاده شود.

ماده ۱۷

سایر ضمائمه اظهارنامه، به جز نقشه، نمودار و جدول، باید روی کاغذ دارای قطع A4 درج و نکات ذیل در مورد آن‌ها مراعات گردد:

- ۱- متن آن‌ها به صورت تایپ شده ارائه گردد و فاصله بین سطور بیش از ۱/۵ سانتی‌متر نباشد؛
- ۲- فرمول‌های شیمیایی و ریاضی ممکن است به صورت دستی نوشته شوند؛
- ۳- صفحات باید دارای حاشیه ۳ سانتی‌متری در بالا و سمت راست و ۲ سانتی‌متری از پایین و سمت چپ باشند؛
- ۴- شماره گذاری صفحات، باید به عدد فارسی و به نحوی باشد که شروع قسمت توصیف اختراع با شماره یک آغاز و به ترتیب تا پایان ادعاها و خلاصه اختراع شماره گذاری شود چنانچه اظهارنامه همراه با نقشه، نمودار و جدول باشد ابتدای آن‌ها باید با شماره‌های جدید از یک شماره‌گذاری شوند؛
- ۵- اوراق نباید تا خورده و پاره شده باشند و فقط یک روی کاغذ نوشته می‌شود.

ماده ۱۸

در صورتی که متقاضی طبق ماده ۹ قانون، درخواست حق تقدم کرده باشد، هنگام تقاضای ثبت اختراع باید درخواست خود را وفق فرم مخصوص و به همراه مدارکی که حاکی از این حق باشد به مرجع ثبت تسلیم نماید. این درخواست باید مشتمل بر نکات زیر باشد:

- ۱- تاریخ و شماره اظهارنامه اصلی؛
- ۲- طبقه‌بندی بین‌المللی مرتبط با اظهارنامه اصلی؛
- ۳- کشور یا کشورهایی که اظهارنامه اصلی در آنجا تسلیم شده است و چنانچه اظهارنامه منطقه‌ای یا بین‌المللی منبای حق تقدم باشد، ذکر مأخذ آن.

ماده ۱۹

در صورتی که متقاضی مدعی دو یا چند اظهارنامه پیشین باشد، مدت حق تقدم از زمان مقدم‌ترین آن‌ها محاسبه می‌گردد.

ماده ۲۰

مدت زمان حق تقدم در ثبت اختراع، ۱۲ ماه از تاریخ تسلیم اظهارنامه اصلی خواهد بود. در این مورد روز تسلیم جزء مدت محسوب نخواهد شد و اگر آخرین روز مصادف با روز تعطیل باشد، این مدت تا آخرین ساعت اولین روز اداری بعد از روز تعطیل، محاسبه خواهد شد.

فصل دوم: انتقال، اصلاح، استرداد و ثبت اظهارنامه

ماده ۲۱

انتقال حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه یا اعطاء هرگونه اجازه بهره‌برداری از آن باید حسب مورد به درخواست کتبی منتقل‌الیه یا مالک اختراع به مرجع ثبت اعلام و در پرونده مربوط درج گردد. اعمال این تغییر منوط به پرداخت هزینه مربوط خواهد بود.

ماده ۲۲

چنانچه متقاضی بخواهد اصلاحاتی را در مورد توصیف، خلاصه توصیف اختراع یا نقشه‌ها انجام دهد باید صفحاتی از ضمايم که این اصلاحات مربوط به آن‌ها است را دوباره تایپ کند، به نحوی که کل آن‌ها یک سند یکپارچه را تشکیل دهد. اضافه کردن بین خطوط، چسباندن، حاشیه نویسی، یا اصلاح به صورت زیرنویس و اقداماتی از این قبیل ممنوع است.

ماده ۲۳

متقاضی می‌تواند تا قبل از ثبت اختراع، اظهارنامه خود را اصلاح کند، مشروط بر اینکه از حدود اظهارنامه نخست تجاوز ننماید. درخواست اصلاح با پرداخت هزینه مقرر در جدول هزینه‌ها انجام می‌پذیرد.

ماده ۲۴

اظهارنامه اختراع ممکن است با درخواست کتبی متقاضی مسترد گردد. در صورت تعدد متقاضیان، این درخواست باید به امضای همه آن‌ها رسیده و متضمن عنوان اختراع، شماره و تاریخ اظهارنامه باشد. در صورت استرداد اظهارنامه، هزینه‌های پرداختی مسترد نخواهد شد. تبصره - در صورتی که اظهارنامه مسترد شده مبنای اظهارنامه‌های تقسیم شده دیگری قرار گرفته باشد، اظهارنامه‌های بعدی هم مسترد شده تلقی می‌گردد.

ماده ۲۵

توسعه یا بهبود یک اختراع می‌تواند موضوع اظهارنامه تکمیلی نیز قرار گیرد، مشروط بر اینکه مکمل و مبین همان اختراعی باشد که در اظهارنامه اصلی ادعا شده است. در این صورت:

- ۱- شماره و تاریخ اظهارنامه اصلی در اظهارنامه تکمیلی ذکر می‌گردد؛
 - ۲- تکمیلی بودن اختراع در قسمت توصیف بعد از عنوان درج می‌شود؛
 - ۳- اعطای گواهی‌نامه اختراع به اظهارنامه تکمیلی مشروط به اعطای گواهی‌نامه اختراع به اظهارنامه اصلی است؛
 - ۴- در صورت ثبت اختراع اصلی، آگهی ثبت اختراع تکمیلی متضمن شماره و تاریخ ثبت اظهارنامه اصلی است.
- تبصره ۱- در صورت رد اظهارنامه تکمیلی در مهلتی که برای اعتراض به رد وجود دارد، متقاضی می‌تواند اظهارنامه خود را به طور مستقل ارائه دهد، مشروط بر آنکه مفهوم اختراعی آن با اظهارنامه اصلی یکسان نباشد در این صورت، شماره‌ای جدید به اظهارنامه مستقل داده می‌شود و از همان تاریخ اظهارنامه تکمیلی حق تقدم خواهد داشت.
- تبصره ۲- صدور گواهی‌نامه اختراع تکمیلی تابع همان مقرراتی خواهد بود که برای گواهی‌نامه اصلی تعیین شده است ولی مدت اعتبار گواهی‌نامه تکمیلی نمی‌تواند از مدت اعتبار گواهی‌نامه اصلی تجاوز نماید.

ماده ۲۶

استفاده از مهلت ارفاقی مقرر در بند هـ ماده ۴ قانون از جمله ناظر بر موارد زیر است:

- ۱- افشاء به دلیل یا در نتیجه سوء استفاده اشخاص ثالث یا ذی‌حق قبلی متقاضی انجام شده باشد؛
 - ۲- افشاء در نتیجه شرکت در یک نمایشگاه رسمی باشد که در این فرض متقاضی باید گواهی شرکت در این نمایشگاه را که به تأیید مسئولان ذی‌ربط رسیده همراه با درج این مطلب که اختراع فقط در نمایشگاه مذکور به نمایش گذاشته شده است، ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم اظهارنامه به مرجع ثبت تسلیم نماید.
- تبصره - منظور از نمایشگاه رسمی نمایشگاهی است که توسط دولت یا ادارات ذی‌صلاح داخلی تشکیل می‌شود و یا توسط دولت یا اشخاص ذی‌صلاح در یک کشور عضو کنوانسیون پاریس و در سطح بین‌المللی برگزار می‌گردد. در فرض اخیر گواهی مسئولان ذی‌ربط نمایشگاه رسمی باید به تأیید نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد.

ماده ۲۷

مرجع ثبت پس از دریافت اظهارنامه و ضمایم مربوط و احراز شرایط مقرر در ماده ۱۱ قانون، آن را در دفتر ثبت وارد و بر روی هریک از نسخ اظهارنامه، تاریخ دریافت اظهارنامه و شماره آن را قید نموده و نسخه دوم آن را همراه با ضمایم، که دارای همان مشخصات نسخه اصلی است، بعد از امضاء و مهر و قید تاریخ (ساعت، روز، ماه، سال) وصول آن با تمام حروف، به عنوان رسید به متقاضی مسترد خواهد کرد.

تبصره - درخصوص اظهارنامه‌هایی که با پست سفارشی ارسال می‌شوند، در صورت ثبت اظهارنامه‌ها، نسخه دوم آن‌ها همراه با ضمایم توسط و به هزینه مرجع ثبت با پست سفارشی به عنوان رسید به متقاضیان مسترد خواهد شد. در صورت عدم ثبت نیز مراتب به همین ترتیب به اطلاع متقاضیان خواهد رسید. پاسخ اظهارنامه‌های واصله در چارچوب ماده ۱۶۷ این آیین‌نامه به صورت الکترونیکی خواهد بود.

فصل سوم: بررسی اظهارنامه و ثبت اختراع

ماده ۲۸

مرجع ثبت، پس از دریافت اظهارنامه و ضمایم مربوط، آن را ظرف ۶ ماه از حیث انطباق با شرایط شکلی و ماهوی مندرج در قانون و این آیین‌نامه بررسی می‌نماید.

تبصره ۱- مرجع ثبت در صورت ضرورت می‌تواند از مراجع ذی‌ربط اعم از خصوصی یا دولتی و یا از متخصصان و کارشناسان امر برای احراز شرایط ماهوی اختراع استعلام و کسب نظر نماید. مهلت پاسخ به استعلام و اعلام نظر حداکثر ۳ ماه خواهد بود.

تبصره ۲- اظهارنظر مراجع و اشخاص مذکور جنبه مشورتی داشته و عدم پاسخ به استعلام و کسب نظر مانع از بررسی و اتخاذ تصمیم مرجع ثبت نیست.

تبصره ۳- استعلام و کسب نظر از مراجع و اشخاص مذکور می‌تواند براساس قراردادهای منعقد شده با آن‌ها صورت گیرد.

ماده ۲۹

چنانچه پس از بررسی اظهارنامه و ضمایم آن، انجام اصلاحات یا تکمیل اظهارنامه و ضمایم آن ضرورت داشته باشد، مرجع ثبت با تعیین مواردی که نیاز به اصلاح یا تکمیل دارند کتباً از متقاضی می‌خواهد تا ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به انجام اصلاحات یا تکمیل مدارک اقدام نماید. در غیر این صورت اظهارنامه کان لم یکن تلقی خواهد شد. مهلت تعیین شده در این ماده برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۳۰

تصمیم مرجع ثبت مبنی بر اعطای گواهی‌نامه اختراع کتباً به متقاضی اعلام شده و متقاضی باید ظرف مدت ۳۰ روز پس از اعلام جهت پرداخت هزینه‌های مربوط به ثبت اختراع و انتشار آگهی موضوع ماده ۳۲ این آیین‌نامه اقدام نماید. در صورت عدم پرداخت هزینه‌ها در مهلت مقرر فوق، اظهارنامه کان لم یکن تلقی می‌گردد. این مهلت برای متقاضیان مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۳۱

اختراع با قید مراتب زیر طبق فرم (الف-۲) در دفتر ثبت اختراع ثبت می‌شود:

۱ - شماره و تاریخ اظهارنامه با قید ساعت و روز و ماه و سال؛

۲ - شماره و تاریخ ثبت اختراع؛

- ۳- اسم و نشانی و تابعیت مالک اختراع؛
- ۴- اسم و نشانی و تابعیت مخترع در صورتی که متقاضی شخص مخترع نیست مگر اینکه مخترع کتباً تقاضا نموده باشد که نامش در گواهی‌نامه اختراع ذکر نشود؛
- ۵- اسم و نشانی نماینده قانونی مخترع، اگر ثبت اختراع توسط وی تقاضا شده باشد؛
- ۶- عنوان اختراع؛
- ۷- طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع با ذکر زمینه علمی‌ای که اختراع در آن طبقه قرار می‌گیرد؛
- ۸- در صورت ادعای حق تقدم و پذیرش آن، تاریخ، شماره و محل تسلیم اظهارنامه مقدم؛
- ۹- مدت حمایت.
- تبصره ۱-** در دفتر ثبت اختراع، برای هر اختراع دو صفحه اختصاص می‌یابد و هر تغییر و اصلاح و همچنین نقل و انتقالاتی که جزئاً یا کلاً نسبت به موضوع اختراع صورت می‌گیرد، در صفحات مزبور قید می‌گردد.
- تبصره ۲-** درج مراتب فوق پس از تکمیل باید به امضاء مالک اختراع یا نماینده قانونی وی و همچنین رئیس اداره ثبت اختراعات برسد.

ماده ۳۲

پس از ثبت اختراع، آگهی مربوط به ثبت، ظرف ۳۰ روز با قید مراتب مذکور در ماده ۳۱ این آیین‌نامه در روزنامه رسمی منتشر می‌گردد. آگهی مزبور به امضاء رئیس اداره ثبت اختراعات رسیده و برای انتشار تسلیم روزنامه رسمی می‌شود.

ماده ۳۳

پس از انتشار آگهی ثبت اختراع و تحویل نسخه منتشر شده یا منعکس در سایت روزنامه رسمی به مرجع ثبت، گواهی‌نامه اختراع صادر و به متقاضی یا نماینده قانونی وی تسلیم خواهد شد. گواهی‌نامه اختراع بایستی با استفاده از فناوری روز تهیه و مشتمل بر نسخه‌ای از توصیف - ادعا - خلاصه توصیف و نقشه بوده و منگنه و مهر شده و به امضاء رئیس اداره ثبت اختراعات برسد. گواهی‌نامه اختراع طبق فرم (الف - ۳) باید حاوی نکات زیر باشد:

- ۱- شماره و تاریخ اظهارنامه؛
- ۲- شماره و تاریخ ثبت اختراع؛
- ۳- اسم، نشانی و تابعیت دارنده اختراع؛
- ۴- اسم، نشانی و تابعیت مخترع، مگر اینکه مخترع کتباً از مرجع ثبت درخواست عدم ذکر نام خود را نماید؛
- ۵- عنوان اختراع؛
- ۶- طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع؛
- ۷- ذکر تاریخ، شماره و محل تسلیم اظهارنامه مقدم، در صورت ادعای حق تقدم و پذیرش آن؛
- ۸- مدت حمایت.

ماده ۳۴

در صورت تعدد متقاضی ثبت اختراع، به درخواست آن‌ها، میزان سهم هریک در گواهی‌نامه اختراع به تفکیک قید خواهد شد. در غیر این صورت، حقوق ناشی از اختراع بالسویه خواهد بود.

ماده ۳۵

در صورت تقاضای مالک اختراع ثبت شده برای صدور پروانه بهره‌برداری، مرجع ثبت حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ تقاضا مراتب را به انضمام سوابق اختراع به دستگاه یا دستگاه‌هایی که مرتبط با موضوع اختراع تشخیص می‌دهد، منعکس و پس از

اخذ نظرات آن‌ها نسبت به صدور پروانه مذکور اقدام خواهد کرد. چنانچه مراجع یادشده ظرف مهلت مقرر در ماده ۱۹ قانون پاسخ ندهند یا پاسخ منفی دهند، مرجع ثبت تکلیفی برای صدور مجوز بهره‌برداری ندارد.

تبصره - در صورتی که اخذ نظرات مراجع ذی‌ربط قانوناً مستلزم پرداخت هزینه باشد، تأدیه این هزینه به عهده متقاضی پروانه بهره‌برداری است.

فصل چهارم: صدور پروانه اجباری بهره‌برداری

ماده ۳۶

درخواست صدور پروانه اجباری بهره‌برداری اختراع باید از جانب وزیر یا بالاترین مقام دستگاه دولتی یا اشخاص مجاز از سوی آن‌ها، تسلیم دبیرخانه کمیسیون گردد. این درخواست باید همراه دلیل و مدرکی باشد که به موجب آن ثابت شود، دستگاه دولتی یا شخص مجاز از طرف او، از مالک درخواست بهره‌برداری کرده ولی نتوانسته اجازه بهره‌برداری را با شرایط معقول و ظرف مدت زمان متعارف تحصیل نماید. رعایت مراتب فوق، در صورت فوریت ناشی از مصالح ملی در کشور به تشخیص کمیسیون موضوع ماده ۱۷ قانون لازم نخواهد بود و تصمیم کمیسیون در این خصوص بلافاصله به اجرا درمی‌آید، مشروط بر آنکه در این قبیل موارد مالک اختراع در اولین فرصت ممکن از تصمیم کمیسیون مطلع شود.

ماده ۳۷

دبیرخانه پس از دریافت درخواست پروانه اجباری بهره‌برداری، ظرف ۱۰ روز موضوع را به مالک اختراع ابلاغ می‌کند. مالک اختراع موظف است مراتب را به اشخاصی که مجوز بهره‌برداری از اختراع مورد نظر را دارند اطلاع دهد. مخترع و اشخاصی که مجوز بهره‌برداری از اختراع مورد نظر را دارند باید ظرف ۳۰ روز نظرات خود را به صورت مدلل و مستند کتباً به دبیرخانه ارائه نمایند که در دفتر مخصوص به ثبت رسیده و جهت تصمیم‌گیری تسلیم کمیسیون خواهد شد.

ماده ۳۸

دبیرخانه حداقل ۱۰ روز قبل از تشکیل جلسه کمیسیون، باید زمان آن را به متقاضی پروانه اجباری و مالک اختراع و اشخاص ذی‌نفع اطلاع دهد. اشخاص مذکور می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند. کمیسیون پس از استماع اظهارات آن‌ها تصمیم مقتضی اتخاذ و مراتب را اعلام خواهد نمود.

ماده ۳۹

در صورت اعطای پروانه اجباری، کمیسیون باید شرایط بهره‌برداری، نام سازمان دولتی بهره‌بردار یا شخص مجاز از طرف او، مدت بهره‌برداری، مبلغ مذکور در بند ب ماده ۱۷ قانون به تشخیص کارشناس رسمی، اقدامات اجرایی، مدت زمان لازم برای انجام اقدامات اجرایی توسط بهره‌بردار، محدوده جغرافیایی و موارد مجاز استفاده از اختراع را دقیقاً مشخص نماید.

تبصره - پرداخت هزینه‌های کارشناسی برای تعیین مبلغ مذکور در این ماده به عهده بهره‌بردار خواهد بود.

ماده ۴۰

تصمیم کمیسیون مبنی بر اعطاء پروانه اجباری بهره‌برداری باید در دفتر ثبت اختراع قید و به هزینه متقاضی در روزنامه رسمی کشور منتشر و به مالک اختراع و سایر اشخاص ذی‌نفع ابلاغ گردد.

ماده ۴۱

چنانچه پس از بررسی مدارک و استماع اظهارات طرفین، کمیسیون تشخیص دهد که درخواست ارائه شده منطبق با شرایط مندرج در ماده ۱۷ قانون نمی‌باشد، درخواست را رد و نتیجه را از طریق دبیرخانه به متقاضی و اشخاص ذی‌نفع ابلاغ می‌نماید.

ماده ۴۲

مالک اختراع یا سازمان دولتی و همین‌طور شخص ثالثی که پروانه اجباری بهره‌برداری برای او صادر شده است ظرف ۲۰ روز پس از دریافت ابلاغ موضوع ماده ۴۰ این آیین‌نامه می‌تواند نسبت به تصمیم کمیسیون درخواست بررسی مجدد نماید. چنانچه کمیسیون درخواست تجدید نظر را قانع کننده تشخیص دهد، جلسه‌ای را حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از وصول درخواست، برای رسیدگی به اظهارات متقاضی تجدید نظر و در صورت لزوم طرف او تشکیل خواهد داد و در مورد شرایط و مدت پروانه اجباری بهره‌برداری اتخاذ تصمیم می‌نماید. در غیر این صورت درخواست مذکور رد می‌گردد. نحوه تشکیل کمیسیون، مهلت‌ها و ابلاغ تصمیمات کمیسیون مطابق با این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۴۳

مالک اختراع می‌تواند درخواست لغو پروانه اجباری بهره‌برداری صادره از سوی کمیسیون را بنابه دلائلی که در بند (ج) ماده ۱۷ قانون آمده است، همراه با مدارک و مستندات مربوط به دبیرخانه کمیسیون تسلیم نماید. دبیرخانه موظف است ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم درخواست، مراتب را همراه با دلائل به بهره‌بردار اعلام تا چنانچه پاسخی داشته باشد ظرف ۳۰ روز به دبیرخانه اعلام نماید. مرجع مذکور اظهارات طرفین به انضمام مدارک و مستندات ارائه شده را جهت اتخاذ تصمیم به کمیسیون ارسال می‌دارد. کمیسیون پس از بررسی اظهارات مالک اختراع، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی‌ربط و بهره‌بردار، تصمیم مقتضی را اتخاذ می‌نماید. چنانچه تصمیم کمیسیون مبنی بر لغو پروانه بهره‌برداری باشد، حسب مورد اجازه بهره‌برداری برای مالک یا بهره‌بردار دیگر صادر می‌گردد. در صورتی که حفظ حقوق قانونی اشخاصی که اجازه را کسب کرده‌اند، ابقاء تصمیم را ایجاب نماید، کمیسیون نسبت به ابقاء آن اقدام می‌نماید. تصمیم کمیسیون مبنی بر لغو یا ابقاء پروانه اجباری بهره‌برداری همراه با مدت و شرایط مربوط از سوی دبیرخانه به طرفین ابلاغ خواهد شد.

ماده ۴۴

هرگونه تصمیم کمیسیون مبنی بر اعطای پروانه اجباری بهره‌برداری یا رد آن از سوی متقاضی یا مالک اختراع قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون می‌باشد. این اعتراض باید ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون به ذینفع و یا اطلاع او از آن صورت گیرد.

ماده ۴۵

به منظور انجام کلیه وظایف اداری کمیسیون موضوع بند (الف) ماده ۱۷ قانون، دبیرخانه‌ای به ریاست مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی در مرجع ثبت تشکیل می‌شود.

ماده ۴۶

مرجع ثبت پس از دریافت درخواست صدور پروانه اجباری بهره‌برداری، موضوع بند (ح) ماده ۱۷ قانون، باید آن را در دفتر مخصوص ثبت و ظرف ۱۰ روز از زمان دریافت همراه با دلایل، مدارک و مستندات به دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر ابلاغ نماید. دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر باید نظرات و دلایل و مدارک خود را ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ به مرجع ثبت تسلیم نماید. مرجع ثبت، مدارک و مستندات طرفین را جهت اتخاذ تصمیم تسلیم کمیسیون مذکور در ماده ۱۷۰ این آیین‌نامه خواهد کرد. کمیسیون پس از استماع اظهارات طرفین، در مورد اعطای پروانه اجباری بهره‌برداری و شرایط و حدود و مبلغ قابل پرداخت به تشخیص کارشناس رسمی، یا رد درخواست، تصمیم‌گیری خواهد کرد. در صورت اعتراض به تصمیم کمیسیون، تا قبل از نهایی شدن تصمیم دادگاه در این مورد، پروانه اجباری بهره‌برداری صادره از سوی کمیته معلق خواهد بود.

تبصره - چنانچه دارنده حق اختراع مقدم یا مؤخر مقیم ایران نباشد، مهلت‌های مذکور در این ماده به دو برابر افزایش می‌یابد.

فصل پنجم: تغییرات، انتقالات و اعراض در مورد اختراع ثبت شده

ماده ۴۷

مالک اختراع مکلف است هرنوع تغییر راجع به اسم، نشانی، تابعیت، اقامتگاه یا اعطاء اجازه بهره‌برداری از اختراع یا انتقال و یا اعراض از مالکیت اختراع ثبت شده را کتباً و همراه با مدارک مربوط جهت ثبت در سوابق به مرجع ثبت اعلام نماید. اعمال این تغییرات با رعایت مقررات قانون و این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره - چنانچه در طبقه‌بندی بین‌المللی اختراع ثبت شده تغییراتی به وجود آید، مالک اختراع می‌تواند از مرجع ثبت درخواست کند که تغییرات مذکور در گواهی‌نامه اختراع اعمال شود.

ماده ۴۸

درخواست مالک اختراع مبنی بر تغییرات در مضمون و نقشه‌های اختراع، باید به صورت کتبی و با ذکر شماره و تاریخ اختراع به مرجع ثبت تسلیم گردد. انجام این تغییرات، مشروط به آن است که در نتیجه این تغییرات، اطلاعات مندرج در گواهی‌نامه اختراع، از حدود اطلاعات مذکور در اظهارنامه اولیه، تجاوز نکند.

ماده ۴۹

هرنوع انتقال گواهی‌نامه اختراع باید در مرجع ثبت به ثبت برسد. درخواست کتبی برای ثبت انتقال باید همراه با مدارک ذیل تسلیم مرجع ثبت گردد:

- ۱ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
- ۲ - مدرک قانونی که دلالت بر انتقال نماید؛
- ۳ - مدارک نمایندگی قانونی، در صورت وجود؛
- ۴ - رسید مربوط به پرداخت هزینه‌ها.

ماده ۵۰

در آگهی تغییر مالکیت ذکر موارد زیر ضروری است:

- ۱ - عنوان اختراع، با ذکر طبقه‌بندی مربوط؛
- ۲ - تاریخ ثبت انتقال؛
- ۳ - شماره ثبت اختراع در ایران؛
- ۴ - اسم، اقامتگاه و تابعیت مالکان قدیم و جدید؛
- ۵ - اسم و نشانی نماینده قانونی مالک جدید در ایران، در صورت وجود.

ماده ۵۱

مالک اختراع می‌تواند بهره‌برداری از اختراع خود را ضمن رعایت ماده ۱۷ قانون به طور جزئی یا کلی برای تمام یا بخشی از مناطق جغرافیایی مورد حمایت، به هر شکل قانونی به دیگران واگذار نماید. اجازه بهره‌برداری می‌تواند انحصاری یا غیر انحصاری باشد. مجوز بهره‌برداری باید در مرجع ثبت به ثبت برسد. هر مجوز بهره‌برداری که به ثبت می‌رسد غیرانحصاری تلقی می‌گردد، مگر اینکه دلایل انحصاری بودن ارائه شده باشد. درخواست ثبت مجوز بهره‌برداری باید مشتمل بر مدارک زیر باشد:

- ۱ - نسخه‌ای از مجوز بهره‌برداری که حاوی امضاء گواهی شده طرفین باشد؛
- ۲ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
- ۳ - مدارک نمایندگی قانونی، در صورت وجود؛
- ۴ - رسید مربوط به پرداخت هزینه‌ها.

تبصره - مراتب فسخ یا خاتمه پیش از موعد مجوز بهره‌برداری در صورتی که در چارچوب متن قرارداد مطابق قوانین و مقررات مربوط باشد، نیز به موجب مقررات این ماده، با انجام تغییرات لازم، قابل ثبت خواهد بود.

ماده ۵۲

- در موارد زیر مرجع ثبت از ثبت مجوز بهره‌برداری خودداری کرده و مراتب را به اطلاع متقاضی می‌رساند:
- ۱ - درخواست مربوط به اختراعی باشد که قبلاً در مورد آن مجوز بهره‌برداری انحصاری به ثبت رسیده است؛
 - ۲ - اختراع مورد اعتراض واقع شده و اعتبار آن در حال بررسی در مراجع قضایی باشد؛
 - ۳ - هزینه سالانه گواهی‌نامه اختراع پرداخت نشده باشد.

ماده ۵۳

- چنانچه مانعی برای ثبت مجوز بهره‌برداری از اختراع وجود نداشته باشد، مرجع ثبت مجوز مربوط را به صورت محرمانه حفظ و مراتب را در روزنامه رسمی منتشر می‌کند. این آگهی مشتمل بر موارد زیر خواهد بود:
- ۱ - اسامی مالک و بهره‌بردار؛
 - ۲ - عنوان اختراع؛
 - ۳ - تاریخ و شماره ثبت اختراع؛
 - ۴ - مدت بهره‌برداری؛
 - ۵ - انحصاری یا غیر انحصاری بودن آن.

ماده ۵۴

- در صورت فوت مالک گواهی‌نامه اختراع و باقی بودن مدت اعتبار اختراع، مرجع ثبت به درخواست وراثت یا احداز وراثت نام ورثه یا وراثت را به عنوان مالک در ظاهر گواهی‌نامه اختراع قید و مراتب را با ذکر میزان سهم هریک در دفتر ثبت اختراعات ثبت خواهد کرد. درخواست ثبت باید کتبی و همراه با مدارک ذیل تسلیم مرجع ثبت گردد:
- ۱ - اصل دادنامه انحصار وراثت یا رونوشت مصدق آن؛
 - ۲ - اصل گواهی‌نامه اختراع؛
 - ۳ - مدارک دال بر پرداخت هزینه‌ها؛
 - ۴ - مدارک نمایندگی قانونی.

ماده ۵۵

مالک اختراع می‌تواند با تسلیم درخواست کتبی به مرجع ثبت از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده معتبر اعراض حاصل نماید. مدارک ذیل باید به درخواست اعراض منضم گردد:

- ۱ - اقرارنامه رسمی مبنی بر اعراض که به امضاء مالک اختراع رسیده است؛
- ۲ - اصل گواهی‌نامه اختراع ثبت شده؛
- ۳ - مدارک نمایندگی قانونی، در صورت وجود؛
- ۴ - رسید مربوط به پرداخت حق ثبت تغییرات.

تبصره ۱ - اعراض مالک اختراع از حقوق خود نسبت به اختراع ثبت شده مشروط به این است که بهره‌برداری از اختراع، در زمانی که ثبت آن معتبر بوده است، به دیگری واگذار نشده باشد.

تبصره ۲ - در صورت اعراض، حق ثبت و سایر هزینه‌های پرداختی به مرجع ثبت، مسترد نخواهد شد.

ماده ۵۶

در صورتی که انتقال، اعطاء اجازه بهره‌برداری، فسخ و خاتمه پیش از موعد مجوز بهره‌برداری یا اعراض از مالکیت ثبت شده در خارج انجام شده باشد، اصل یا رونوشت مصدق سند مربوط که در آن شماره و تاریخ ثبت اختراع در ایران قید و به تأیید نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد، دلیل انتقال، اعطاء اجازه بهره‌برداری، فسخ و خاتمه پیش از موعد مجوز بهره‌برداری یا اعراض از مالکیت اختراع، برای ثبت آن در ایران خواهد بود.

ماده ۵۷

کلید تغییرات و انتقالات یا فسخ و خاتمه و یا اعراض از اختراع ثبت شده در صفحه مخصوص مربوط به ثبت اختراع، ثبت و در ظهر گواهی‌نامه اختراع درج می‌گردد و جز در مورد تغییر نشانی، به هزینه ذی‌نفع ظرف ۳۰ روز از تاریخ ثبت در روزنامه رسمی آگهی می‌شود.

موارد مذکور تا زمانی که به ثبت نرسیده‌اند در مقابل اشخاص ثالث قابل استناد نمی‌باشند. ثبت آن‌ها منوط به پرداخت هزینه‌های مقرر در جدول هزینه‌ها و در صورت لزوم هزینه انتشار آگهی مربوط خواهد بود.

فصل ششم: اعتراض به رد و به تقاضای ثبت و اقامه دعوی ابطال گواهی‌نامه اختراع

ماده ۵۸

تصمیم مرجع ثبت مبنی بر رد اظهارنامه از سوی متقاضی قابل اعتراض است. اعتراض باید در دو نسخه به صورت کتبی و همراه با دلایل و مستندات مربوط و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی به رد ثبت، ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ تصمیم، از طریق مرجع ثبت به کمیسیون موضوع ماده ۱۷۰ این آیین‌نامه، تسلیم شود. پس از ثبت اعتراض‌نامه، نسخه دوم آن با قید تاریخ و شماره وصول به معترض مسترد می‌گردد. مهلت مذکور برای متقاضی مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

تبصره - در صورت رد اعتراض در کمیسیون، هزینه رسیدگی به رد ثبت قابل استرداد نخواهد بود.

ماده ۵۹

هر شخصی که نسبت به تقاضای ثبت اختراع اعتراض داشته باشد باید اعتراض خود را در دو نسخه به مرجع ثبت تسلیم نماید. پس از ثبت اعتراض‌نامه، نسخه دوم آن با قید تاریخ و شماره وصول به معترض مسترد می‌گردد. اعتراض‌نامه باید همراه با دلایل و مدارک استنادی و رسید مربوط به پرداخت هزینه رسیدگی به اعتراض باشد. چنانچه پس از بررسی اعتراض‌نامه و مدارک استنادی، تکمیل مدارک منضم به اعتراض‌نامه ضرورت داشته باشد، مرجع ثبت با تعیین موارد، کتباً از متقاضی می‌خواهد که ظرف ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ نسبت به رفع نواقص اقدام نماید. در غیر این صورت، اعتراض‌نامه کان‌لم یکن تلقی خواهد شد.

تبصره - مهلت مذکور در این ماده برای اشخاص مقیم خارج از کشور ۶۰ روز می‌باشد.

ماده ۶۰

هرگاه اعتراض معترض مبنی بر ادعای حق مالکیت نسبت به اختراعی باشد که اظهارنامه ثبت آن تسلیم مرجع ثبت شده است، در صورتی که اختراع قبلاً به نام او ثبت نشده است، باید همزمان با اعتراض، برای اختراع خود مطابق قانون و این آیین‌نامه تقاضای ثبت کرده و حق ثبت اظهارنامه و حق ثبت اختراع و تمام مخارج مربوط به آن را تأدیه نماید. مرجع ثبت با رعایت ماده ۵۹ این آیین‌نامه موظف است ظرف ۱۰ روز از وصول اعتراض، نسخه‌ای از اعتراض‌نامه را به انضمام رونوشت مدارک و دلایل استنادی به متقاضی ثبت ابلاغ نماید. متقاضی مکلف است از تاریخ ابلاغ اعتراض‌نامه پاسخ مکتوب خود را ظرف ۲۰ روز نسبت به اعتراض وارده به مرجع ثبت تسلیم نماید. عدم پاسخ متقاضی به ابلاغ در مهلت مقرر به منزله تمکین وی خواهد بود. هرگاه متقاضی کتباً به اعتراض تمکین نماید درخواست او برای ثبت اختراع مسترد شده تلقی می‌گردد و

مراتب کتباً به معترض ابلاغ می‌شود تا در صورتی که اختراع وی به ثبت نرسیده است، برطبق اظهارنامه‌ای که همزمان با اعتراض تسلیم کرده است نسبت به ثبت آن اقدام کند. در صورت عدم تمکین متقاضی، مرجع ثبت مراتب را ظرف ۱۰ روز به معترض ابلاغ کرده و وی از این تاریخ ۲۰ روز مهلت دارد که اعتراض خود را از طریق مرجع ثبت تسلیم کمیسیون موضوع ماده ۱۷۰ این آیین‌نامه نماید. همین ترتیب در موردی نیز باید رعایت شود که اعتراض معترض مبنی بر داشتن برخی حقوق، غیر از حق مالکیت، نسبت به اختراعی باشد که اظهارنامه ثبت آن تسلیم مرجع ثبت شده ولی هنوز در ایران به ثبت نرسیده است؛ مگر اینکه اختراع قانوناً قابل ثبت نباشد. در این فرض نیازی به تسلیم اظهارنامه ثبت اختراع به مرجع ثبت نخواهد بود. تصمیم کمیسیون طبق ماده ۱۷۲ این آیین‌نامه قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون است.

ماده ۱۷۲

کمیسیون پس از رسیدگی، تصمیم خود را به صورت مستند و مستدل اعلام می‌نماید. تصمیم کمیسیون از سوی مرجع ثبت به متقاضی یا به طرفین اختلاف ابلاغ شده و ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون است. در این صورت معترض به تصمیم کمیسیون باید مبلغی را به شرح مذکور در جدول هزینه‌ها، به عنوان ودیعه در صندوق دادگستری گذاشته و رسید آن را ضمیمه دادخواست خود نماید. از مبلغ مزبور در صورتی که معترض محکوم به بی‌حقی شود، خسارت طرف پرداخت شده و چنانچه طرف بیش از مبلغ مذکور خسارت دیده باشد، برای مازاد به دادگاه مذکور رجوع خواهد کرد.

تبصره ۱- در صورتی که اظهارنامه تسلیمی به هر دلیلی منتهی به ثبت اختراع نشود مبالغ پرداختی از این بابت، قابل استرداد نخواهد بود.

تبصره ۲- در صورت رد اعتراض در کمیسیون، هزینه رسیدگی به اعتراض قابل استرداد نخواهد بود.

تبصره ۳- در صورتی که معترض مقیم ایران نباشد، مهلت‌های مذکور در این ماده به دو برابر افزایش می‌یابد.

ماده ۶۱

در صورت درخواست ابطال گواهی‌نامه اختراع، ذی‌نفع می‌تواند با اثبات یکی از موارد مذکور در ماده ۱۸ قانون دادخواست خود را تسلیم دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون نماید. دادخواست ابطال باید همراه مدارک ذیل باشد:

۱- اصل یا رونوشت مصدق کلیه اسناد و مدارک مثبت ادعای ابطال؛

۲- رسید مربوط به پرداخت ودیعه تسلیم دادخواست ابطال به دادگاه، به شرح مذکور در جدول هزینه‌ها؛

۳- وکالت‌نامه، در صورتی که دادخواست توسط وکیل تسلیم شود.

ماده ۶۲

هرگاه ثبت اختراع باطل شود، از تاریخ ثبت باطل تلقی می‌شود. رأی نهایی دادگاه به مرجع ثبت ابلاغ می‌گردد و مرجع مذکور آن را ثبت و به هزینه محکوم‌له، آگهی مربوط به آن را در اولین فرصت ممکن در روزنامه رسمی منتشر می‌کند. محکوم‌له می‌تواند مخارج مزبور را در جزء خسارت از محکوم علیه مطالبه کند. آگهی مذکور شامل عنوان اختراع و ذکر خلاصه‌ای از مفاد رأی نهایی دادگاه در این خصوص خواهد بود.

فصل هفتم: اظهارنامه بین‌المللی طبق معاهده همکاری در ثبت اختراعات

ماده ۶۳

اظهارنامه بین‌المللی که طبق معاهده همکاری در ثبت اختراعات از سوی اتباع ایرانی یا مقیمین در ایران تسلیم مرجع ثبت می‌گردد، مرجع ثبت به عنوان اداره مبدا عمل خواهد نمود.

ماده ۶۴

در صورتی که در اظهارنامه‌های بین‌المللی، ایران به عنوان «کشور تعیین شده» و «کشور منتخب» جهت ثبت بین‌المللی معرفی شده باشد، مرجع ثبت ضمن رعایت تشریفات مقرر در معاهده و آیین‌نامه مربوط تقاضای ثبت اختراع را طبق قانون و این آیین‌نامه مورد بررسی قرار خواهد داد.

ماده ۶۵

علاوه بر هزینه‌هایی که برای ثبت بین‌المللی طبق معاهده و آیین‌نامه مربوط پرداخت می‌گردد، جهت بررسی اظهارنامه بین‌المللی و مدارک آن، هزینه‌ای طبق جدول هزینه‌ها دریافت خواهد شد. در صورت تأیید اظهارنامه، چگونگی ارسال آن به دفتر بین‌المللی و هزینه‌های مربوط به عهده متقاضی خواهد بود.

فصل هشتم: هزینه‌ها

ماده ۶۶

با توجه به ماده ۱۶ قانون، اعتبار گواهی‌نامه اختراع بیست سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه است. برای حفظ اعتبار گواهی‌نامه باید، هزینه‌ای سالانه ظرف دوماه قبل از انقضای یک سال از تاریخ تسلیم اظهارنامه و هر سال بعد از آن به همین ترتیب تا تاریخ اعتبار گواهی‌نامه، طبق جدول هزینه‌ها تادیه گردد والا ثبت اختراع از درجه اعتبار ساقط خواهد شد. اگر مالک اختراع یا نماینده قانونی وی تا شش ماه پس از انقضای موعد، علاوه بر هزینه سالانه جریمه‌ای معادل نصف هزینه سالانه اختراع را پرداخت نماید ثبت اختراع به اعتبار خود باقی خواهد ماند.

مقررات عمومی

فصل اول: هزینه‌ها

ماده ۱۶۱

هزینه‌های مقرر در قانون و آیین‌نامه حاضر مطابق جدول هزینه‌ها، که ضمیمه این آیین‌نامه است در حسابی خاص که به نام اداره کل مالکیت صنعتی مفتوح می‌گردد، پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۶۲

هزینه‌های مقرر در جدول هزینه‌ها جهت انجام اقدامات لازم باید طبق مقررات قانون و این آیین‌نامه پرداخت گردد. در غیر این صورت مرجع ثبت از انجام اقدامات مربوط خودداری خواهد نمود.

تبصره - پرداخت هزینه‌های پیش‌بینی شده مستقیماً یا در چارچوب ماده ۱۶۷ این آیین‌نامه، از طریق الکترونیکی صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۶۳

حق ترجمه و هزینه رونوشت مصدق اسناد و مدارک تسلیمی به مرجع ثبت مطابق آیین‌نامه‌های مربوط به مترجمین و آیین‌نامه توسط ذی‌نفع پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۶۴

کلیه هزینه‌های بررسی و ثبت بین‌المللی اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم طبق معاهدات بین‌المللی که جمهوری اسلامی ایران به آن‌ها ملحق شده است و همچنین هزینه انتشار آگهی‌های مربوط در روزنامه رسمی طی فرایند ثبت، در بودجه سالانه سازمان پیش‌بینی شده و برای این منظور در اختیار مرجع ثبت قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۶۵

هزینه سالانه اختراعاتی که تا پیش از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون و این آیین‌نامه به ثبت رسیده‌اند برای مدت باقی‌مانده حمایت، بر مبنای این آیین‌نامه پرداخت خواهد شد. در خصوص علائم تجاری ثبت شده‌ای که پس از تاریخ فوق تمدید می‌شوند، هزینه تمدید طبق جدول هزینه‌ها محاسبه خواهد شد.

سایر امور مرتبط با اختراعات و علائم ثبت شده براساس مقررات قانون و این آیین‌نامه انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۶۶

سازمان در اجرای ماده ۶۳ قانون هر ساله باید حداکثر تا ۵۰ درصد معادل ریالی عواید حاصل از اجراء مفاد کنوانسیون‌های مربوط به ثبت بین‌المللی مالکیت صنعتی را در بودجه کل کشور در ردیف‌های هزینه‌ای جداگانه پیش‌بینی و به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری پیشنهاد نماید.

وجوه مذکور به تشخیص مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی صرف ارتقاء و تجهیز اداره کل مالکیت صنعتی و ارتقاء کیفی آن از جمله برگزاری کارگاه‌های آموزشی، استفاده از مشاوره‌های تخصصی، اطلاع‌رسانی و ارتقاء آگاهی‌های عمومی در زمینه حقوق مالکیت صنعتی و انتشار کتب و نشریات و سایر اقدامات لازم به منظور ارتقاء و تجهیز اداره کل مالکیت صنعتی در این خصوص خواهد شد.

فصل دوم: ثبت الکترونیکی و نحوه دسترسی به اطلاعات

ماده ۱۶۷

مرجع ثبت مکلف است با تجهیز امکانات فنی نسبت به الکترونیکی کردن کلیه مراحل اعم از ثبت داخلی یا بین‌المللی اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم، از قبیل تسلیم، بررسی، اصلاح و ثبت اظهارنامه، انتشار آگهی و ثبت این مالکیت‌ها و تمدید اعتبار آن یا اعمال هرگونه تغییرات و انتقالات و همچنین پرداخت‌های مقرر، اقدامات مقتضی را معمول دارد. تبصره - تبادل اطلاعات مربوط به ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم با سازمان‌ها و مؤسسات ذی‌ربط می‌تواند به صورت الکترونیکی انجام شود.

ماده ۱۶۸

اطلاعات اولیه مربوط به اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم ثبت شده، به تشخیص مرجع ثبت قابل دسترسی عموم به طور مستقیم یا از طریق الکترونیکی خواهد بود. به منظور تسهیل در جستجوی سوابق و کسب اطلاعات مورد نیاز، مرجع ثبت می‌تواند سوابق مربوط به اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم ثبت شده را از طریق مؤسسات طرف قرارداد نیز به طور الکترونیکی ارائه نماید. که در این صورت متقاضیان می‌بایست هزینه‌های مقرر در این قراردادها را برای دریافت خدمات مورد نیاز پرداخت نمایند.

ماده ۱۶۹

سه سال پس از انقضای مدت حمایت یا در صورت ابطال، پرونده‌های مربوط به ثبت اختراعات طرح‌های صنعتی و علامت، حسب مورد، امحاء و فقط نسخه الکترونیکی آن‌ها نگهداری می‌شود

فصل سوم: کمیسیون

ماده ۱۷۰

در اجرای بند ح ماده ۱۷ و ماده ۵۸ قانون، کمیسیونی مرکب از اعضاء زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- رئیس اداره ثبت اختراعات، اداره ثبت طرح‌های صنعتی یا اداره ثبت علائم تجاری، حسب مورد؛
 - ۲- نماینده‌ای از جانب مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی؛
 - ۳- یک کارشناس یا متخصص که در صورت لزوم می‌تواند خارج از سازمان باشد.
- تبصره ۱- ریاست کمیسیون به عهده نماینده مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی قرار دارد.
- تبصره ۲- تصمیم‌گیری در کمیسیون با اکثریت آراء است. این تصمیمات برای مرجع ثبت لازم‌الاتباع خواهد بود.
- تبصره ۳- کارشناس رسیدگی کننده نمی‌تواند نسبت به همان موضوع در کمیسیون شرکت نماید.
- تبصره ۴- کمیسیون دارای یک عضو علی‌البدل خواهد بود که از بین کارشناسان و توسط مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی تعیین خواهد شد.
- تبصره ۵- چنانچه حضور اعضاء کمیسیون مستلزم پرداخت حق‌الزحمه باشد، پس از تأیید مدیرکل اداره کل مالکیت صنعتی، از محل اعتبارات سازمان تأمین و پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۷۱

رئیس کمیسیون موضوع ماده فوق حداقل ۱۰ روز قبل از تشکیل جلسه کمیسیون، تاریخ تشکیل جلسه، ساعت و محل آن را حسب مورد به متقاضی ثبت یا به طرفین اختلاف و یا به نماینده قانونی آنان ابلاغ خواهد کرد. این اشخاص می‌توانند در جلسه حضور پیدا کنند.

ماده ۱۷۲

کمیسیون پس از رسیدگی، تصمیم خود را به صورت مستدل و مستدل اعلام می‌نماید. تصمیم کمیسیون از سوی مرجع ثبت به متقاضی یا به طرفین اختلاف ابلاغ شده و ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون است. در این صورت معترض به تصمیم کمیسیون باید مبلغی را به شرح مذکور در جدول هزینه‌ها، به عنوان ودیعه در صندوق دادگستری گذاشته و رسید آن را ضمیمه دادخواست خود نماید. از مبلغ مزبور در صورتی که معترض محکوم به بی‌حقی شود، خسارت طرف پرداخت شده و چنانچه طرف بیش از مبلغ مذکور خسارت دیده باشد، برای مازاد به دادگاه مذکور رجوع خواهد کرد.

فصل چهارم: اطلاع‌رسانی و صدور گواهی اصلی و المثنی

ماده ۱۷۳

مرجع ثبت موظف است در اجرای ماده ۱۲ کنوانسیون پاریس و سایر کنوانسیون‌های مالکیت صنعتی مرتبط با آن، از جمله موافقت‌نامه مادرید و پروتکل آن و همچنین معاهده همکاری در ثبت اختراعات، نشریه‌ای را به منظور انتشار خلاصه اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم ثبت شده با ذکر مشخصات مالکان آن‌ها و هرگونه اطلاع‌رسانی در زمینه مالکیت‌های صنعتی و مباحث راجع به آن در اداره کل مالکیت صنعتی منتشر نماید. درآمد حاصل از انتشار نشریه فوق، در چارچوب ماده ۱۶۶ این آیین‌نامه هزینه می‌گردد.

ماده ۱۷۴

مرجع ثبت مکلف است گواهی‌نامه‌های اختراع، طرح صنعتی و علامت را با استفاده از جدیدترین شیوه‌های فناوری موجود به منظور جلوگیری از جعل، صادر نماید.

ماده ۱۷۵

در صورت مفقود شدن یا از بین رفتن گواهی‌نامه اختراع، طرح صنعتی و علامت، مالک می‌تواند با پرداخت هزینه مقرر در جدول هزینه‌ها، تقاضای صدور المثنی نماید. بدین منظور وی بایستی طریق از بین رفتن یا گم شدن گواهی‌نامه را کتباً به

مرجع ثبت اعلام و استشهادهای مبنی بر شهادت و اظهار اطلاع حداقل ۳ نفر که هویت و امضاء آنها به گواهی یک نفر از شهود مذکور رسیده و هویت و امضاء نامبرده به گواهی یکی از دفاتر اسناد رسمی رسیده باشد، ضمیمه نماید. مراتب فقدان گواهی نامه های اختراع، طرح صنعتی و علامت به هزینه درخواست کننده یک نوبت در روزنامه رسمی کشور آگهی می شود. در صورتی که تا ۱۰ روز از تاریخ انتشار آگهی در روزنامه رسمی کشور، اعتراض نرسیده یا در صورت اعتراض، اصل گواهی نامه توسط معترض ارائه نشده باشد، اداره مالکیت صنعتی اقدام به صدور المثنی گواهی نامه مفقودی می نماید. رسیدگی به اعتراضات واصله با دادگاه صالح می باشد.

تبصره - صدور المثنی برای گواهی نامه های مفقود شده و یا از بین رفته که به اشخاص مقیم خارج از کشور تعلق داشته باشد، مستلزم تسلیم اعلامیه ای است که از سوی دفتر اسناد رسمی کشور محل اقامت صادر شده و به تأیید نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران رسیده و تشریفات مقرر در فوق نیز رعایت شده باشد.

فصل پنجم: تصحیح اشتباهات، تمدید مهلت و ترتیبات انتقال

ماده ۱۷۶

تصحیح اشتباهات اداری اعم از اشتباهات تایپی، املائی و از قلم افتادن حروف و اعداد یا نظایر آن به درخواست متقاضی یا به تشخیص مرجع ثبت، توسط این مرجع انجام می پذیرد. درخواست تصحیح اشتباهات اداری توسط اشخاص باید همراه با ارائه نسخه ای از سند که اشتباه در آن مشخص شده صورت گیرد. اشتباهات اداری تصحیح شده به تشخیص مرجع ثبت در روزنامه رسمی منتشر می شود.

ماده ۱۷۷

هرگونه درخواست تمدید مهلت در ارتباط با مراحل ثبت اختراع، طرح صنعتی و علامت علاوه بر موعد تعیین شده در قانون و این آیین نامه باید کتباً توسط متقاضی تسلیم مرجع ثبت گردد. مرجع مذکور می تواند پس از بررسی شرایط فقط برای یک بار مهلت های تعیین شده در این آیین نامه را تمدید نماید. تمدید مهلت از طرف این مرجع به اطلاع اشخاص ذی نفع رسانده می شود.

ماده ۱۷۸

انتقال حق مالکیت ناشی از تسلیم اظهارنامه یا اختراع، طرح صنعتی و علامت ثبت شده یا اعطاء اجازه بهره برداری از آنها یا اعراض از حق نسبت به اختراع، طرح صنعتی و علامت ثبت شده، به موجب سند رسمی به عمل می آید. دفترخانه اسناد رسمی قبل از تنظیم سند مربوط، نسبت به آخرین وضعیت اظهارنامه مورد نظر یا اختراع، طرح صنعتی و علامت ثبت شده از لحاظ تمدید، تغییر، انتقال، صدور اجازه بهره برداری و سایر موارد لازم از مرجع ثبت استعلام می نماید. پاسخ استعلام مذکور مستلزم پرداخت هزینه مقرر در جدول هزینه ها است.

فصل ششم: دادخواهی و مقررات مختلف

ماده ۱۷۹

با توجه به ماده ۵۹ قانون، رسیدگی به دعاوی حقوقی و کیفری مرتبط با قانون و این آیین نامه در صلاحیت شعبه یا شعب خاصی از دادگاه های عمومی تهران است که توسط رئیس قوه قضاییه تعیین و در صورت امکان در اداره کل مالکیت صنعتی مستقر می شوند. در مورد دعاوی کیفری، چنانچه جرم از خارج از تهران واقع یا کشف و یا متهم در خارج از تهران دستگیر شده باشد، در این صورت تحقیقات مقدماتی در محل وقوع یا کشف جرم یا دستگیری متهم به عمل آمده و پرونده برای رسیدگی به دادگاه های مذکور در فوق ارجاع می شود.

ماده ۱۸۰

چنانچه در ضمن رسیدگی کیفری، متهم برای دفاع از خود موضوع مالکیت اختراع، طرح صنعتی، علامت و نام تجاری را مطرح کند، دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون، خود باید به این موضوع رسیدگی نماید.

ماده ۱۸۱

در مورد خساراتی که خواه از مجرای حقوقی و خواه از مجرای کیفری در دعاوی مربوط به اختراعات، طرح‌های صنعتی، علائم و نام‌های تجاری مطالبه می‌شود، خسارت شامل ضررهای وارده خواهد بود.

ماده ۱۸۲

مالک هر اختراع، طرح صنعتی، علامت و نام تجاری یا قائم مقام قانونی وی برحسب مورد می‌تواند به موجب امر نزدیک‌ترین دادگاه عمومی محلی که کالاهای مورد ادعا در آن محل است صورت مشروحي از کالاهایی که به ادعای او با حق حاصل از اختراع یا طرح صنعتی و یا علامت تجاری او مخالف است بردارد. اجرای امر فوق در صورتی که کالاها هنوز در گمرک باشند، به وسیله مأمورین گمرک والا به وسیله مأمور اجرا به عمل خواهد آمد.

توقیف کالاهای مزبور وقتی ممکن است که امر دادگاه تصریح به آن داشته باشد. امر دادگاه در هریک از دو صورت فوق بنابه درخواست مالک اختراع، طرح صنعتی، علامت و نام تجاری یا قائم مقام قانونی وی صادر می‌گردد. به دادخواست مزبور باید رونوشت مصدق گواهی نامه اختراع، طرح صنعتی و علامت، حسب مورد، ضمیمه گردد. اگر مالک اختراع، طرح صنعتی، علامت و نام تجاری تقاضای توقیف کالاهای مذکور فوق را نماید باید تضمین کافی بدهد که عندالافتضاء از محل مزبور کلیه خسارات وارده به طرف جبران گردد.

ماده ۱۸۳

در دعاوی حقوقی و کیفری راجع به حقوق حاصله از ثبت اختراع، طرح صنعتی، علامت و نام تجاری، معترض می‌تواند در هر مرحله از مراحل رسیدگی، از مراجع قضایی، اعم از دادگاه یا دادسرا که پرونده در آنجا مطرح است درخواست صدور قرار تامین دلیل و دستور توقیف محصولات ناقض حقوق ادعایی و تقاضای صدور دستور موقت نسبت به عدم ساخت، فروش یا ورود این محصولات را بنماید. مراجع قضایی موظفند نسبت به قبول تقاضای مذکور موافقت نمایند و می‌توانند قبل از صدور قرارهای مزبور از متقاضی تضمین کافی بخواهند. اجرای دستور فوق در صورتی که محصولات در گمرک باشند توسط مأمورین گمرک والا توسط ضابطین خواهد بود.

تبصره ۱- دادسرا می‌تواند رأساً دستور توقیف کالاهای دارای علامت تقلبی، اعم از اینکه وارد چرخه تجاری شده یا نشده باشند، را صادر نماید.

تبصره ۲- صدور دستور موقت و قرار تامین وفق مقررات آیین دادرسی خواهد بود.

ماده ۱۸۴

اگر مدعی تا ۳۰ روز از تاریخ امر مذکور در ماده ۱۸۲ این آیین‌نامه از مجرای حقوقی یا از طریق کیفری در دادگاه صالح مقرر در ماده ۵۹ قانون طرح دعوی ننماید، توقیفی که به عمل آمده است باطل و کان لم یکن بوده و وی طبق ماده مذکور مسئول خسارات وارده به طرف خواهد بود.

ماده ۱۸۵

مرجع ثبت مکلف است احکام نهایی صادره از دادگاه را در آن قسمت که مربوط به ادارات تابعه است اجرا نماید. چنانچه در جریان اجرای حکم، ابهامی وجود داشته باشد، دادگاهی که حکم را صادر کرده است، رفع ابهام می‌نماید.

تبصره - حکم نهایی عبارت از حکمی است که به واسطه طی مراحل قانونی و یا به واسطه انقضای مدت اعتراض، تجدید نظر و فرجام، دعوی که حکم در آن موضوع صادر شده از دعاوی مختومه محسوب شود.

ماده ۱۸۶

طریقه ابلاغ‌های موضوع قانون و این آیین‌نامه همان است که در مقررات آیین دادرسی مدنی مقرر است.

ماده ۱۸۷

نحوه اعتراض به اظهارنامه ثبت بین‌المللی اختراع، طرح صنعتی و علامت تجاری و رسیدگی به آن براساس قانون و این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۸۸

رسیدگی به اعتراضات وارده به تقاضای ثبت اختراع، طرح صنعتی و علامت تجاری متعلق به اشخاص مقیم خارج از کشور مستلزم معرفی نماینده قانونی در ایران است.

ماده ۱۸۹

تجدید نظر از آراء محاکم و نحوه رسیدگی، تابع مقررات آئین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی یا کیفری است.

ماده ۱۹۰

در اجرای ماده ۵۲ قانون که نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت معنوی و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیون‌های ذی ربط، و در داخل کشور، تصدی امور مربوط به مالکیت صنعتی، به عهده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نهاده شده است، رئیس سازمان می‌تواند دستور العمل‌های لازم در اجرای مقررات مربوط و این آئین‌نامه را صادر نماید.

ماده ۱۹۱

ضمانت این آئین‌نامه جزء لاینفک آن محسوب می‌شود.

ماده ۱۹۲

این آئین‌نامه در ۱۹۲ ماده و ۱۰۴ تبصره و سه ضمیمه مشتمل بر جدول هزینه‌ها، طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و فرم‌های اظهارنامه، گواهی‌نامه، گواهی‌نامه تمدید و مندرجات دفاتر ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تنظیم شده که سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مأمور اجرای آن است و در تاریخ ۱۳۸۷/۱۱/۰۱ تصویب می‌گردد و از تاریخ اجرای این آیین‌نامه، آیین‌نامه اصلاحی اجرای قانون ثبت علائم تجاری و اختراعات، مصوب ۱۳۳۷، ملغی می‌شود.

برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانید به سایت <http://iripo.ssaa.ir>

یا به آدرس اداره کل مالکیت صنعتی، اداره ثبت علائم تجاری و اداره

ثبت طرح‌های صنعتی و اداره ثبت اختراعات

میدان امام خمینی (ره) خیابان خیام، خیابان فیاض بخش، جنب

ساختمان شماره یک سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، ساختمان قدیم

بانک ملت مراجعه کنید